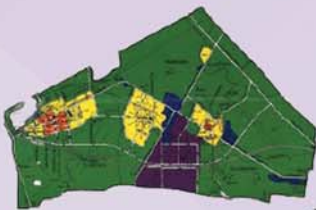

ทิศทางผังเมืองรวมมาบตาพุด และพื้นที่กันชน

พ.ศ. 2531

พ.ศ. 2534

พ.ศ. 2546

เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุด ร่วมกับ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ชื่อหนังสือ	เวทีวิชาการเพื่อมาบตาพุด: ทิศทางผังเมืองรวม มาบตาพุดและพื้นที่กันชน
ISBN	978-974-8479-63-7
ที่ปรึกษา	ดร. สมฤดี นิโคร์วัฒนยิ่งยง
บรรณาธิการ	วรวรรณ ชายไพฑูรย์
กองบรรณาธิการ	วรากร น้อยพันธ์
จัดพิมพ์โดย	สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย 16/151 เมืองทองธานี ถนนบอนด์สตรีท ต. บางพูด อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120 โทรศัพท์ 02-5033333 ต่อ 503, 529 โทรสาร 02-5044826-8 อีเมล : Maptaphut@tei.or.th

สนับสนุนการจัดงานและการพิมพ์

	Swedish Environmental Secretariat for Asia (SENSA)
พิมพ์ครั้งที่ 1	กันยายน 2554 จำนวน 500 เล่ม
ออกแบบปก และรูปเล่ม	วรวรรณ ชายไพฑูรย์
พิมพ์ที่	ส เจริญการพิมพ์ โทรศัพท์ 02-913-2080

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

วรวรรณ ชายไพฑูรย์. บก., 2554. เวทีวิชาการเพื่อมาบตาพุด: ทิศทาง
ผังเมืองรวมมาบตาพุดและพื้นที่กันชน. นนทบุรี: สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.
84 หน้า.

หนังสือเล่มนี้ใช้หมึกพิมพ์จากวัสดุธรรมชาติ

เวทีวิชาการเพื่อมาบตาพุด ครั้งที่ 3
ทิศทางผังเมืองรวมมาบตาพุดและพื้นที่กันชน
Knowledge Forum for Map Ta Phut 3:
Urban Planning and Buffer

วรวรรณ ชายไพฑูรย์
บรรณาธิการ

Vorawan Chaipaitoon
Editor

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
Thailand Environment Institute (TEI)

นนทบุรี
Nonthaburi, Thailand
2011

คำนำ

ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่มาบตาพุด ไม่ใช่ปัญหาของคนมาบตาพุดเท่านั้น แต่เป็นปัญหาของสังคมไทยโดยรวม ประเทศไทยมีนักวิชาการหลากหลายสาขา แต่ยังมีปัญหาช่องว่างระหว่างนักวิชาการกับประชาชน ‘มาบตาพุด’ ได้สะท้อนให้เห็นประการหนึ่งว่าชาวบ้านขาดความรู้ที่จะรับมือกับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น ชุมชนไม่สามารถเข้าถึง-เข้าใจข้อมูลข่าวสารอย่างทันการณ์ ช่องว่างของข้อมูลและความรู้ระหว่างภาคส่วนต่างๆ เป็นปัญหาที่จุดประกายให้เกิดเครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุดขึ้น โดยสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยได้รับความร่วมมือจากนักวิชาการของหน่วยงานต่างๆ ทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันพระปกเกล้า มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สำนักงานศาลปกครอง กรมโยธาธิการและผังเมือง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง และสื่อมวลชน ในการจัดตั้งเครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่มาบตาพุด และลดช่องว่างด้านข้อมูลข่าวสารระหว่างคนในภาคส่วนต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจและลดความขัดแย้งในสังคม

เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุด จึงได้จัด ‘เวทีวิชาการเพื่อมาบตาพุด’ ขึ้น โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการจากสถาบัน องค์กรต่างๆ รวมทั้งจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้อง มานำเสนอข้อมูลล่าสุดและประเด็นหรือข้อเสนอนะให้ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงได้ทราบ และได้มีโอกาสซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

นอกจากการจัดทำเวทีวิชาการเพื่อมาบตาพุดแล้ว ‘เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุด’ ยังได้จัดทำหนังสือบันทึกข้อมูลและความรู้ที่นำเสนอในเวทีดังกล่าว เพื่อเผยแพร่ให้ถึงประชาชนได้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยหนังสือเล่มนี้เป็นการบันทึกเวทีวิชาการเพื่อมาบตาพุด ครั้งที่ 3 เรื่องทิศทางผังเมืองรวมมาบตาพุดและพื้นที่กันชน โดยจัดขึ้นเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2554 ที่โรงแรมพี. เอ็ม. วาย. บีช รีสอร์ท จังหวัดระยอง

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ขอขอบคุณภาคีนักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ และคณะทำงานทุกท่านที่ช่วยทำให้เวทีวิชาการเพื่อมาบตาพุด ครั้งที่ 3 บรรลุวัตถุประสงค์ สามารถเสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่มาบตาพุด ขอขอบคุณสำนักงานเลขาธิการสิ่งแวดล้อมแห่งสวีเดน ประจำภูมิภาคเอเชีย (Swedish Environmental Secretariat for Asia หรือ SENSA) ที่สนับสนุนการจัดเวทีวิชาการเพื่อมาบตาพุด และการจัดพิมพ์เอกสารชุดนี้ และขอขอบคุณทุกท่าน ทุกองค์กร ที่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่มาบตาพุดต่อไป

ดร. สมฤดี นิโครวัฒนียังยง

ผู้อำนวยการอาวุโส สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
และผู้ประสานงานเครือข่ายนักวิชาการเพื่อมาบตาพุด

สารบัญ

คำนำ	3
กำหนดการ	6
1. ร่างผังเมืองรวมมาบตาพุดที่เสนอโดยท้องถิ่น และ ความก้าวหน้าของการพิจารณา	9
โดย คุณเจริญ ปาคร รักษาการหัวหน้าฝ่ายผังเมือง เทศบาลเมืองมาบตาพุด	
2. ความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมือง และความเห็นของ คณะกรรมการผังเมือง ต่อ การจัดทำผังเมืองรวมมาบตาพุด	21
โดย คุณสมหมาย เอี่ยมมงคลสกุล นักผังเมืองชำนาญการ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยอง	
3. กฎหมายผังเมืองและกฎหมายควบคุมอาคารจะช่วยกำหนด แนวกันชนอย่างเป็นรูปธรรมทั่วประเทศได้อย่างไร	45
โดย คุณวีรพงษ์ บุญญานุสนธิ์ ผู้ตรวจราชการกรม กรมโยธาธิการและผังเมือง	
4. คำถาม – คำตอบจากเวที	59
ภาคผนวก	81

กำหนดการเวทีวิชาการเพื่อมาบตาพุดครั้งที่ 3/2554

“ทิศทางผังเมืองรวมมาบตาพุดและพื้นที่กันชน”

จัดโดย เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุดร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
สนับสนุนโดย สำนักงานเลขาธิการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
(Swedish Environmental Secretariat for Asia, SENSEA)

วันพฤหัสบดีที่ 23 มิถุนายน 2554 เวลา 13:00 – 16:00

ณ ห้องแสงจันทร์ ชั้น 1 โรงแรมพี.เอ็ม.วาย. บีช รีสอร์ท ระยอง จังหวัดระยอง

13.00 - 13.30	ลงทะเบียน	
13.30 - 13.40	ชี้แจงวัตถุประสงค์การจัดเวที	
	โดย อาจารย์ชูวิทย์ สัจฉายา	อาจารย์สถาบันอาศรมศิลป์และผู้แทน
เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุด
13.40 - 14.10	1. ร่างผังเมืองรวมมาบตาพุดที่เสนอโดยท้องถิ่น และความก้าวหน้าของ
การพิจารณา	
	โดย คุณเจริญ ปาตร	รักษาการหัวหน้าฝ่ายผังเมือง
เทศบาลเมืองมาบตาพุด
14.10 - 14.40	2. ความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองและความเห็นของ
คณะกรรมการผังเมืองต่อการจัดทำผังเมืองรวมมาบตาพุด	
	โดย คุณสมหมาย เอี่ยมมงคลสกุล	นักผังเมืองชำนาญการ
สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง
จังหวัดระยอง
14.40 - 15.10	3. กฎหมายผังเมืองและกฎหมายควบคุมอาคารจะช่วยกำหนดแนวกันชน
อย่างเป็นรูปธรรมทั่วประเทศได้อย่างไร	
	โดย คุณวีรพงษ์ บุญญาสุนธิ์	ผู้ตรวจราชการกรม
(อดีตผู้อำนวยการกองนิติการ)
กรมโยธาธิการและผังเมือง

เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุดร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

15:10 – 15:45 ถาม-ตอบ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ดำเนินรายการ:

โดย ผศ. ดร. มนลิษา เพชรานนท์ อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง และเครือข่ายนักวิชาการ
เพื่อมาบตาพุด

ร่างผังเมืองรวมมาบตาพุดที่เสนอโดยท้องถิ่น และความก้าวหน้าของการพิจารณา

โดย เจริญ ปาคร

รักษาการหัวหน้าฝ่ายผังเมือง เทศบาลเมืองมาบตาพุด

สถานการณ์ดำเนินการปัจจุบัน

กฎกระทรวงผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง พ.ศ. 2546 ใช้บังคับ 5 ปี มีการต่ออายุ 2 ครั้ง สิ้นสุดในวันที่ 11 พฤษภาคม 2553

- เทศบาลเมืองมาบตาพุด ได้แก้ไขปัญหากฎกระทรวงผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง พ.ศ. 2546 หมดอายุ โดยการออกเทศบัญญัติเทศบาลเมืองมาบตาพุด เรื่องกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ในท้องที่เขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พ.ศ. 2553 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 พฤษภาคม 2553 และจะสิ้นสุดการใช้บังคับเทศบัญญัติเทศบาลเมืองมาบตาพุด เมื่อกฎกระทรวงผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง (ปรับปรุงครั้งที่ 3) มีผลใช้บังคับ

- การวางและจัดทำผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง (ปรับปรุงครั้งที่3) พ.ศ. ... เทศบาลเมืองมาบตาพุดได้ว่าจ้าง บริษัท พิสุทธิ เทคโนโลยี จำกัด เป็นที่ปรึกษา ได้ดำเนินการในขั้นตอนการจัดทำร่างผังเมืองรวม (ขั้นตอนที่ 2) ได้ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยองเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2553 และได้เสนอร่างผังเมืองรวมต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองเพื่อดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 ต่อไปแล้ว กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้จัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมือง เพื่อพิจารณาร่างผังเมืองวันที่ 1 มีนาคม 2554 ซึ่งที่ประชุมมีมติให้นำร่างผังกลับไปวิเคราะห์สภาพพื้นที่และหาข้อมูลเหตุผลต่างๆ ให้ชัดเจนตามคำแนะนำของคณะกรรมการฯ และนำเข้าประชุมหารือในคณะทำงานเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (กพอ.) และมติคณะรัฐมนตรี กรณีผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง ซึ่งกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้จัดประชุมคณะทำงานเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (กพอ.) และมติคณะรัฐมนตรี กรณีผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยองเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2554 เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการปรับปรุงผังเมืองรวมดังกล่าว ขณะนี้เทศบาลเมืองมาบตาพุดให้บริษัทฯ ที่ปรึกษาดำเนินการปรับแก้ร่างผังโดยการวิเคราะห์สภาพพื้นที่และหาข้อมูลเหตุผลต่างๆ ตามคำแนะนำของคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมืองและคณะทำงานเร่งรัดฯ และจะจัดส่งร่างผังให้กรมโยธาธิการและผังเมืองภายในเดือนมิถุนายน 2554 และคาดว่าคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมืองจะจัดประชุมพิจารณาร่างผัง ภายในเดือนกรกฎาคม 2554

ปัญหาและอุปสรรค

กฎกระทรวงผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง ยังไม่เคยมีสัญลักษณ์สีและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone) เป็นการเฉพาะ ซึ่งการกำหนดเรื่องดังกล่าวต้องใช้เวลานานจึงไม่เหมาะในช่วงที่เร่งจัดทำผัง

การจัดทำผังเมืองรวมฯ เป็นส่วนหนึ่งในมาตรการป้องกันมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม จึงมีการกำหนดระยะแนวกันชน ไว้เป็นมาตรฐานแล้ว จากข้อเสนอเรื่องการจัดการปัญหาระยะห่างระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนในพื้นที่มาตาพุดโดยคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ระยะห่างของแนวกันชนตามมาตรฐานอาจไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินบางประเภทไปก่อนแล้ว ระยะห่างของแนวกันชน จึงไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ความปลอดภัยของชุมชนจึงลดน้อยลง

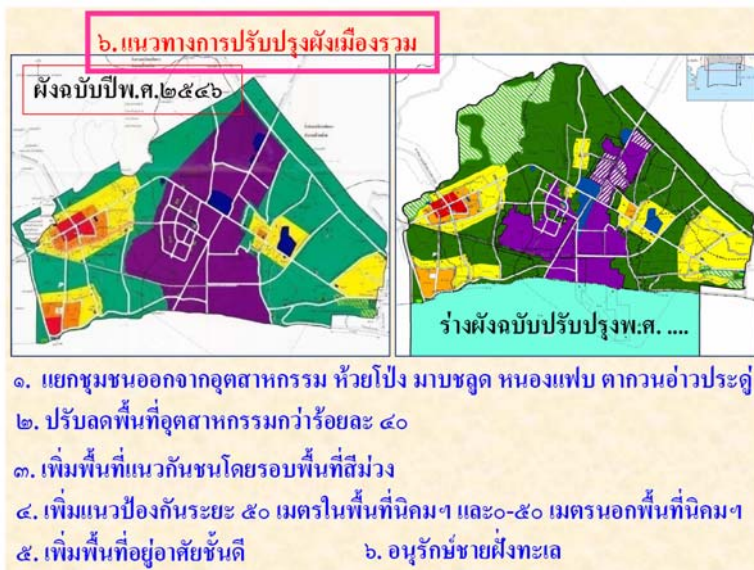
แนวกันชน (Buffer Zone) เป็นพื้นที่ระยะห่างระหว่างย่าน ซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียตลอดจนภาครัฐ (มติคณะรัฐมนตรีที่เห็นชอบตามมติคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก) ต้องการให้กำหนดในผังเมืองรวมฯ เมื่อเทศบาลฯ ผู้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมฯ ได้กำหนดในกฎกระทรวงผังเมืองรวมฯ แล้ว จะมีผลกระทบโดยตรงต่อเจ้าของที่ดิน หรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ประกอบการในบริเวณดังกล่าว ดังนั้นการสร้างความเป็นธรรมเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งจึงควรพิจารณาให้มีการเยียวยา หากไม่มีมาตรการเยียวยาให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบการจัดทำผัง

เมืองรวมฯ ที่มีแนวกันชนนี้อาจไม่เป็นที่ยอมรับได้ ซึ่งการเฝ้าระวังนั้นอาจต้องใช้ระยะเวลานาน เนื่องจากจะเกี่ยวข้องกับงบประมาณและหรือกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การแก้ไขปัญหามืองมาบตาพุดก็จะไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และอาจมีผลกระทบต่อเนื่องเชื่อมโยงถึงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคใต้ (land bridge / southern sea board) หรือการพัฒนาพื้นที่อื่นที่มีลักษณะเดียวกันกับมาบตาพุด

รูปที่ 1 แผนผังที่ 6.8.11การใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทให้ใช้
บังคับผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนจังหวัดระยอง
(ปรับปรุงครั้งที่ 3)

[illegible]

รูปที่ 2 แนวทางการปรับปรุงผังเมืองรวม

จากการเปรียบเทียบผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนจังหวัดระยอง พ.ศ. 2546 (ด้านซ้าย) กับร่างผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง (ปรับปรุงครั้งที่3) พ.ศ. ... (ด้านขวา) จะเห็นว่าสิ่งที่ทำคือ

1. การแยกชุมชนออกจากพื้นที่อุตสาหกรรม ห้วยโป่ง มาบชูด หนองแพบ ตากวนอ่าวประดู่ ทำให้พื้นที่สีม่วงหายไปมาก
2. ปรับลดพื้นที่อุตสาหกรรมกว่าร้อยละ 40

3. เพิ่มพื้นที่แนวกันชนโดยรอบพื้นที่สีม่วง (สีเขียวเข้มกรอบสีดำ)

4. เพิ่มแนวป้องกัน (Protection Strip) ระยะ 50 เมตร ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม และระยะ 0 - 50 เมตรนอกพื้นที่นิคม ซึ่งขณะนี้ยังไม่เป็นกฎหมาย สำหรับมาตรการแนวป้องกันคือการจัดพื้นที่ปลูกต้นไม้ในเขตพื้นที่อุตสาหกรรม ส่วนพื้นที่แนวกันชนเป็นพื้นที่นอกเขตพื้นที่สีม่วง คือจะเป็นเขตของชาวบ้าน

5. เพิ่มพื้นที่อยู่อาศัย (สีเหลือง) บริเวณพื้นที่ที่หันมาทางด้านขวา เพิ่มพื้นที่สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ (สีน้ำเงิน) รวมกับเขตที่อยู่อาศัย และจะมีพื้นที่อาศัยมากขึ้น ใกล้บริเวณพื้นที่ติดทะเล ส่วนที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่น (สีแดง) ที่หายไป เนื่องจากทางสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองตรวจสอบแล้วว่าที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นเดิมนั้นดำเนินการไม่ค่อยได้ตามผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนจังหวัดระยอง พ.ศ. 2546 สืบเนื่องจากพื้นที่ที่ติดกับผังเมืองรวมฯ นี้เป็นเขตพื้นที่เกี่ยวกับความมั่นคง (พื้นที่ทหาร) ซึ่งมีข้อกำหนดทางรัศมีการบินทำให้พื้นที่สีแดงถูกลดบทบาทลง

6. ส่วนพื้นที่เพื่อรักษาสภาพแวดล้อม การท่องเที่ยว และการประมง (สีฟ้า) ซึ่งผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนจังหวัดระยอง พ.ศ. 2546 ไม่ได้ประกาศลงในทะเล แต่ร่างผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง (ปรับปรุงครั้งที่ 3) พ.ศ. ... (ผังใหม่) ได้รวมพื้นที่ทะเลในระยะขนานกับชายฝั่งลงไป 15 กิโลเมตร ซึ่งครอบคลุมการใช้ประโยชน์ในทะเลด้วย

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ลำดับที่	ประเภทการให้บริการ	ปี 46	พื้นที่ (ไร่)		การเปลี่ยนแปลง	
			แปลงเดิม	แปลงใหม่	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
1	ที่อยู่อาศัยขนาดเล็ก (สี่ห้อง)	13,506.15	26,835.44	7.82	11,329.29	73.06
2	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง (สี่ชั้น)	3,505.01	5,466.19	1.59	1,961.18	55.95
3	พาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก (สี่ตึก)	1,880.54	1,734.57	0.51	-145.97	-7.76
4	อุตสาหกรรมและคลังสินค้า (สี่วัง)	40,384.55	22,862.21	6.66	-17,522.34	-43.39
5	ชนบทและเกษตรกรรม (สี่เขียว)	58,704.33	81,116.63	23.64	22,412.30	38.18
6	ที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาความปลอดภัย (สี่เขียวอ่อน)	235.10	225.08	0.07	-10.02	-4.26
7	อนุรักษ์ป่าไม้ (สี่เขียวอ่อนสีเขียวเข้ม)	1,045.66	14,788.39	4.31	13,742.73	1,314.26
8	สถาบันการศึกษา (สี่เขียวระลอก)	406.08	452.83	0.13	46.75	11.51
9	สถานศึกษา (สี่เทา)	337.15	447.64	0.13	110.49	32.77
10	สถาบันราชการ การสาธารณสุข (สี่น้ำเงิน)	2,525.95	3,697.77	1.08	1,171.82	46.39
11	เพื่อรักษาสภาพแวดล้อม การท่องเที่ยวและการประมง (สี่ฟ้า)		181,094.31	52.77	181,094.31	100.00
12	อุตสาหกรรมทั่วไปที่เป็นพิษต่อชุมชน (สี่ขาวเข้มและสีเขียว)		4,476.50	1.30	4,476.50	100.00
	รวม	124,530.52	343,197.55	100.00	218,667.04	

จากตารางเปรียบเทียบประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างร่างผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง (ปรับปรุงครั้งที่3) พ.ศ. ... (ฉบับใหม่) และผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง พ.ศ. 2546 (ฉบับเก่า) โดยเทียบเป็นสัดส่วน แสดงหน่วยเป็นไร่ จะพบว่าพื้นที่อุตสาหกรรมและคลังสินค้ามีการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 43.39 ถ้าสังเกตให้ดี จะเห็นว่าผังเมืองรวมฯ (ฉบับเก่า) พื้นที่สีม่วงทางฝั่งด้านเหนือหายไป ด้วยเหตุผลคือ ในปัจจุบันพื้นที่เดิมยังใช้ประกาศตามกฎหมายเดิม คือ พระราชกฤษฎีกา (พ.ร.ฎ.) กำหนดเขตหวงห้ามที่ดินในท้องที่ตำบลห้วยโป่ง และตำบลสำนักท้อน อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พ.ศ. 2492 ของกระทรวงมหาดไทย และมอบให้กรมป่าไม้ดูแล ซึ่งยังไม่ยกเลิกเพิกถอนและมีผลใช้บังคับอยู่ จึงไม่ควรกำหนดเป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรม เพราะที่ผ่านมามีการกำหนดพื้นที่สีม่วงไว้แต่ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ เพราะเป็นพื้นที่ป่าไม่ทำให้ผู้ประกอบการจึงไม่ไปซื้อที่ดิน ดังนั้น การกำหนดพื้นที่สีม่วงบริเวณนี้จึงลดลง และเพิ่มบทบาทของชุมชนตามจริง คือแยกพื้นที่ชุมชนออกมาจากเขตอุตสาหกรรม อย่างเช่นพื้นที่ชุมชนห้วยโป่งทางด้านเหนือและชุมชนมาบชูดทางด้านใต้ คือ แยกพื้นที่ชุมชนออกมาจากพื้นที่อุตสาหกรรม ทำให้มีสัดส่วนพื้นที่ที่อยู่อาศัย (สีเหลือง) เพิ่มขึ้น จากเดิมร้อยละ 73.06 เมื่อเทียบพื้นที่ต่อพื้นที่

แนวทางแก้ไขปัญหา

- เห็นควรให้กรมโยธาธิการและผังเมือง พิจารณาสัญลักษณ์สี และข้อกำหนดเป็นการเฉพาะต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone) ให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดทำผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 ให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่เห็นชอบตามมติคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกซึ่งจะเป็นต้นแบบ (Maptaphut Model) ตัวอย่างในการจัดทำผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน ในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

- ทำการศึกษาหาข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ในพื้นที่แนวกันชน เพื่อให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบจัดหาที่ดินพิจารณาให้การเยียวยาหรือค่าตอบแทน และการบริหารจัดการพื้นที่

- การกำหนดระยะแนวกันชน (Buffer Zone) ควรกำหนดในกฎกระทรวงผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 เท่าที่จำเป็นและสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง และเกิดผลกระทบต่อผู้ที่อยู่ในเขตดังกล่าวน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่ที่มีการพัฒนาใช้ประโยชน์ที่ดินน้อยหรือเป็นพื้นที่ที่ว่างโล่งหรือรกร้าง เมื่อกำหนดแล้วมีระยะไม่ได้ตามมาตรฐาน ควรเพิ่มมาตรการกำหนดพื้นที่ระยะแนวป้องกัน (Protection Strip) ในกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปลูกต้นไม้หรือใช้วิธีการทางเทคโนโลยีที่เทียบเท่าช่วย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยมากขึ้นอีกระดับหนึ่ง

- นโยบายภาครัฐควรมีมาตรการให้ได้มาที่ดินแนวกั้นชน (Buffer Zone) เช่น โดยการขอใช้ที่ดินของรัฐ การซื้อที่ดิน การเวนคืน การโอนสิทธิ์ การเช่าระยะยาว การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้สิทธิพิเศษทางด้านภาษี และการสร้างแรงจูงใจหรือมาตรการเยียวยาอื่นๆ ที่มีความเหมาะสมแก่ผู้เป็นเจ้าของที่ดิน หรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบในเขตแนวกั้นชน ซึ่งการให้ได้มาที่ดินแนวกั้นชน ควรจะต้องมีงบประมาณและหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมธนารักษ์ หรือกรมควบคุมมลพิษ ส่วนการบริหารจัดการพื้นที่ควรเป็นหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นั้น ทั้งนี้การเยียวยาอาจจะต้องใช้เงินงบประมาณจำนวนมาก ซึ่งอาจมีที่มาจากงบประมาณหลัก เงินกองทุน การขายพันธบัตร หรือรายได้จากภาษีการปล่อยมลพิษ เป็นต้น

- หากไม่มีมาตรการเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบในเขตแนวกั้นชน ควรมีข้อกำหนดต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทรองในลักษณะที่ผ่อนปรนหรือให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อกิจการอื่นได้มากขึ้น ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของแนวกั้นชน เพราะการกำหนดแนวกั้นชนเป็นการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อเป็นมาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อความปลอดภัย สุขภาพ ชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

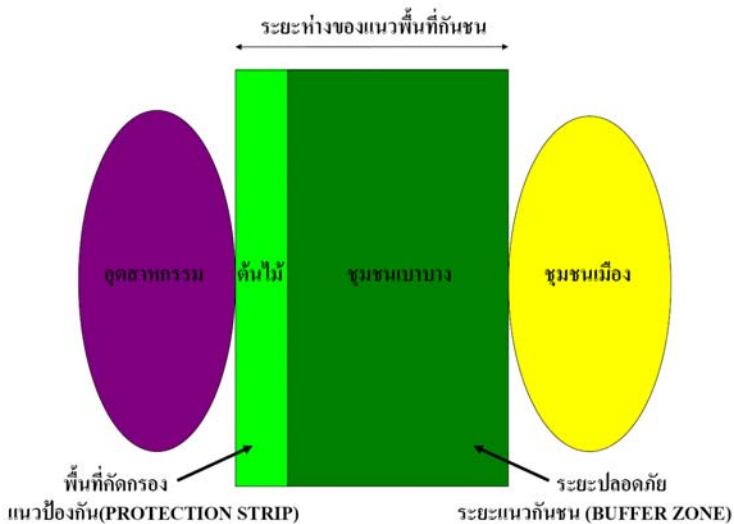
ความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมือง และความเห็น ของคณะกรรมการผังเมือง ต่อการจัดทำผังเมืองรวม บริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน

โดย สมหมาย เอี่ยมมงคลสกุล
นักผังเมืองชำนาญการ
สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยอง

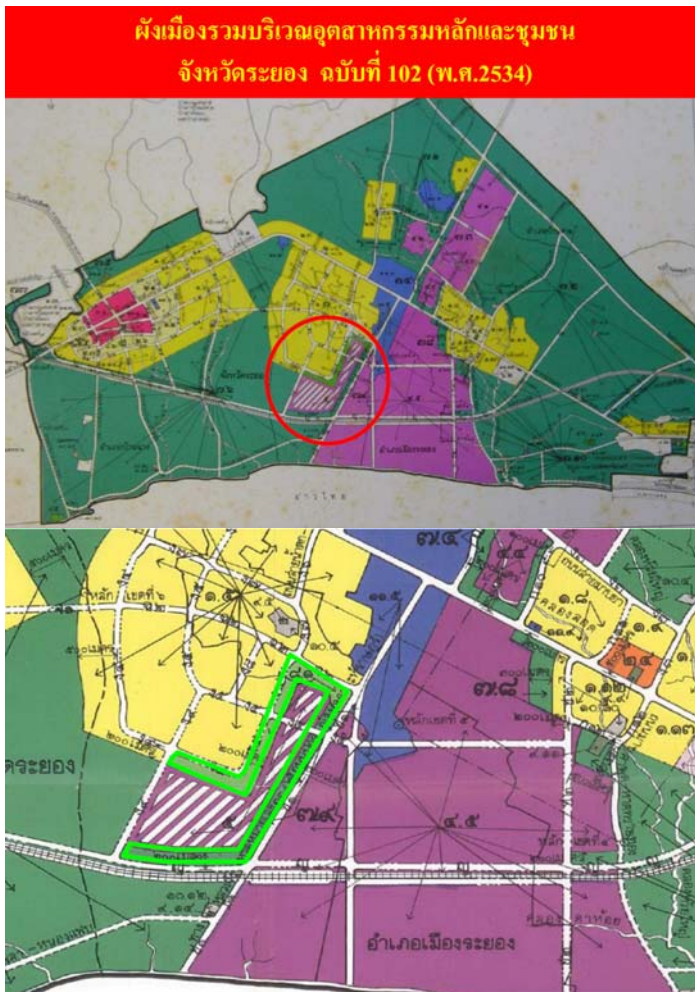
ก่อนอื่นขอขยายความคำว่า พื้นที่กันชน หรือที่เรียกกันว่า Buffer Zone จริงๆ แล้วไม่ใช่เรื่องที่ใหม่ เพราะมีการดำเนินการมาก่อนหน้านี้นานแล้ว แต่ความชัดเจนยังไม่ชัดเท่ากับวันนี้

รูปที่ 3 แนวป้องกัน (Protection Strip) และ ระยะแนวกันชน (Buffer Zone)

วงรีด้านซ้ายคือ พื้นที่อุตสาหกรรม ด้านขวาคือชุมชน พื้นที่ตรงกลางสี่เหลี่ยมแยกเป็น 2 ส่วน ด้านซ้าย คือพื้นที่กักกรองและระยะปลอดภัย ทำไมต้องมีสองส่วน ความจริงมลภาวะที่มาจากทางกลุ่มอุตสาหกรรมจะมาถึงแนวราบและแนวตั้ง เพราะฉะนั้นจึงต้องมีแนวการป้องกันถึงสองแนวด้วยกัน ซึ่งแนวตรงนี้ถูกสื่อความหมายในปัจจุบันคือ แนวด้านซ้ายเล็กถูกเรียกว่า แนวป้องกัน (Protection Strip) เป็นคำใหม่ ที่นักวิชาการได้บัญญัติศัพท์นี้ขึ้นมาเพื่อใช้ ส่วนแนวด้านขวาที่เป็นสี่เหลี่ยมใหญ่ๆ เรากลับเรียกว่า Buffer Zone แต่จริงๆ แล้วทั้งสองส่วนรวมกันแล้วคือระยะห่างของพื้นที่กันชนที่เป็นระยะปลอดภัยทั้งของอุตสาหกรรมและชุมชน

รูปที่ 4 ผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง ฉบับที่ 102 (พ.ศ. 2534)

แนวทางของการปฏิบัติในพื้นที่การวางผังเมืองรวม มีแนวทางเสริมอย่างที่คุณเจริญได้พูดไปแล้วว่า มีการนำพื้นที่สีเขียวมาปรับเป็นแนวกันชนย้อนกลับไปเมื่อ 20 ปีที่แล้ว ผังเมืองรวมมาบตาพุด เคยมีการใช้แนวคิดเรื่องพวกนี้อยู่แล้ว แต่ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องสี สีที่เราใช้ในระยะ 200 เมตรเมื่อปีพ.ศ. 2534 จากระยะพื้นที่ฝั่งซ้ายของขอบถนน ที่จะขยายตัวไปทางนิคมเอเชีย และนิคมผาแดง เริ่มแรกตอนนั้นมีกลุ่มพื้นที่สีเหลือง ซึ่งตอนนี้เป็นคือแพลตฟอร์มทะเล ชุมชนมาบชลุตที่อยู่ด้านบน และตรงพื้นที่ที่เป็นสีม่วงในปีพ.ศ. 2546 นั้น อยากยกตัวอย่างให้เห็นว่าการดำเนินการของกรมโยธาธิการและผังเมืองในสมัยก่อนจะเห็นว่าเป็นการดำเนินการที่มาจากส่วนกลาง โดยที่มีแนวความคิดพวกนี้เข้ามาอยู่แล้ว โดยที่ตอนนั้นเราสื่อความหมายโดยใช้พื้นที่สีเขียวอ่อนคือที่ดินประเภทโล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในการกำหนดระยะพื้นที่ ใช้สิ่งนี้มาเป็นตัวกรอง แต่ไม่ได้ถูกกำหนดให้มีความชัดเจนเหมือนวันนี้ที่เป็น อันนี้คือสิ่งที่เราได้พัฒนาในด้านวิชาการ และการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน

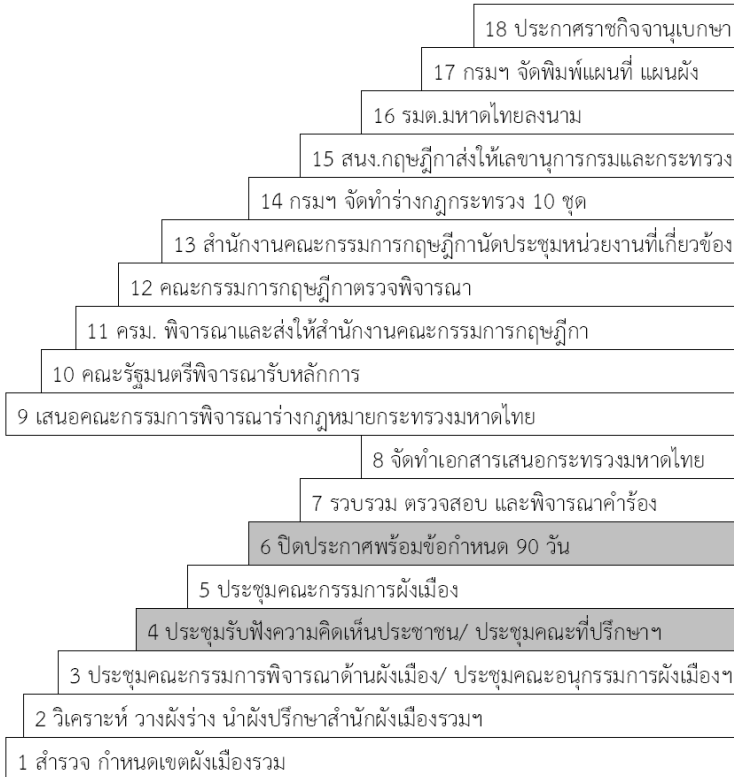
รูปที่ 5 ผังเมืองรวมเมืองระยอง ฉบับที่ 278 พ.ศ. 2539

ส่วนหนึ่งที่ผังเมืองรวมระยองเองได้ถูกนำแนวคิดเกี่ยวกับแนวป้องกัน (Protection Strip) ไปใช้ในปี พ.ศ. 2539 จริงๆ แล้ว ในพื้นที่ระยองมีการใช้แนวแถบพื้นที่สีเขียวอ่อนและพื้นที่สีเขียวโดยรอบอยู่แล้ว เพียงแต่การกำหนด หรือการเรียกชื่อ หรือการให้ข้อชี้ชัดกับพื้นที่นั้นยังไม่ถูกกำหนดอย่างชัดเจน กติกาคือการยืนยันในพื้นที่สีเขียวอ่อน โดยหลักการควรจะอยู่ในพื้นที่ของอุตสาหกรรม ณ ตอนนั้นที่กรมโยธาธิการและผังเมืองพิจารณาคือเป็นส่วนพื้นที่ของอุตสาหกรรมเอง พื้นที่สีเขียวอ่อนจะเป็นพื้นที่ที่ลดพื้นที่เข้าไปในพื้นที่ของอุตสาหกรรมเองไม่ว่าจะเป็น 30 – 50 เมตรแล้วแต่ลักษณะของพื้นที่ ซึ่งทางกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ใช้เป็นข้อกำหนดเฉพาะ ส่วนพื้นที่ประเภทชนบทและเกษตรกรรมใช้สำหรับในพื้นที่ทั่วไป ซึ่งตอนนั้นยังไม่มีข้อกำหนดที่ชี้เฉพาะลงไปในพื้นที่ ณ วันนี้พอมีการพูดถึงเรื่องมลภาวะมลพิษต่างๆ ในพื้นที่ ประกอบกับในพื้นที่มาบตาพุดเองก็มีเรื่องเกี่ยวกับการประกาศเขตควบคุมมลพิษในพื้นที่ ทำให้มีหน่วยงานต่างๆ มาลงในพื้นที่ ซึ่งผมถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะการเกิดเหตุการณ์แบบนี้ทำให้หน่วยงานต่างๆ มีการแลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลร่วมกัน

เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุดร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ขั้นตอนและกระบวนการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม 18 ขั้นตอน

- ☐ ขั้นตอนต่างๆ
- ☒ ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

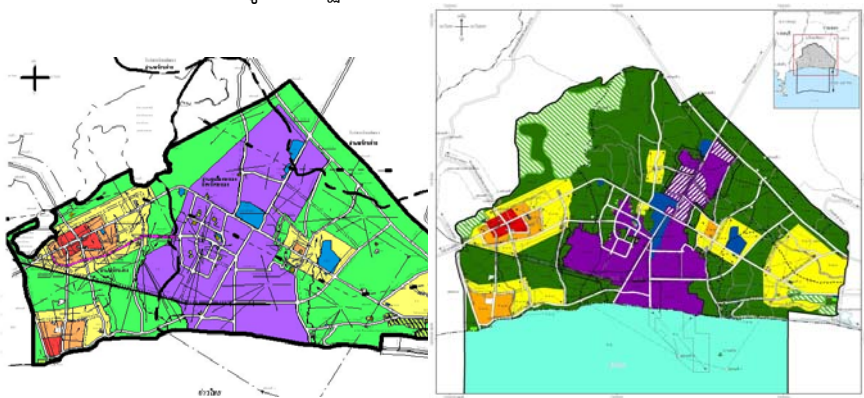
รูปที่ 6 ขั้นตอนและกระบวนการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม 18 ขั้นตอน

ปัญหาจากการดำเนินงานและการวางผัง โดยเฉพาะภารกิจของกรมโยธาธิการและผังเมือง ในการวางผังจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาวะ สุขภาพในพื้นที่ มลพิษในพื้นที่ ชีตจำกัดของการรองรับอุตสาหกรรมในพื้นที่ หรือมลภาวะในพื้นที่ ฯลฯ ก่อนหน้านี้มีปัญหาว่าข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้มีการนำมาบูรณาการร่วมกัน ขาดการประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน ในการวางผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง ปีพ.ศ. 2546 ทางกรมโยธาธิการและผังเมืองได้วางผังส่วนหนึ่ง และส่งกลับมาให้จัดประชุมประชาชน และให้ทางสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยองจัดทำต่อก็ได้รับการปรึกษาครั้งหนึ่งของที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเคยทำ ในส่วนนั้นก็มีปัญหาว่า ข้อมูลต่างๆ เราต้องมาเริ่มทำงานในพื้นที่ ในส่วนภูมิภาค ข้อมูลก็ต้องมาสะสม ถ่ายทอดระหว่างบุคลากร ผมต้องเรียนว่า ผมอยู่ที่นั่นมาได้ 7 ปีแล้ว ผมได้รับวิชาต่างๆ จากพี่เจริญ จากรุ่นพี่เก่าๆ ซึ่งตอนนั้นก็ไม้อยู่แล้ว ได้ข้อมูลมาเยอะมาก จริงๆ แล้ว ข้อมูลสำหรับมาบตาพุดและระยองเอง ต้องมองย้อนไป 10 ปีถึงจะคุยกันรู้เรื่อง เพราะว่ามีการขัดแย้ง มีข้อมูลต่างๆ อีกหลายอย่างที่มากกว่าวิชาการเข้ามาอยู่ในพื้นที่แล้วเราต้องมีการบูรณาการข้อมูลตรงนี้ร่วมกันก็เลยกลายเป็นที่มาของการจัดทำผังเมืองรวมฉบับนี้จริงๆ แล้วเรามีการวางผังเมืองรวมมาบตาพุดในพื้นที่มาแล้ว 3 ฉบับ คือปี พ.ศ. 2531 2534 และ 2546 แต่ปัญหาที่ผ่านมาคือ การทำงาน ต้องขอเรียนว่า แต่ก่อนการเริ่มปรับปรุงผังล่าสุด ซึ่งเดิมเป็นผังปีพ.ศ. 2546 ก็เริ่มมีการเตรียมดำเนินการมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538 - 2539 ซึ่งตอนนั้นเพิ่งจะมีการกระจายกลุ่มนักวิชาการจากกรมโยธาธิการและผังเมืองเข้าสู่พื้นที่แต่ละจังหวัด บางจังหวัดเอง กลุ่มนักวิชาการเพิ่งจะเข้าเมื่อปีพ.ศ. 2540 ด้วยซ้ำ ทำให้มีปัญหาว่า การดำเนินการจากส่วนกลางที่อยู่ในกรุงเทพมหานครอย่างเดียวอาจจะไม่ได้รับข้อมูลที่ชัดเจนบางส่วน สิ่งเหล่านี้พอได้มาอยู่ในพื้นที่แล้วก็

รับทราบว่ามีปัญหาจากพ่อแม่พี่น้องเวลาที่ไม่ไปประชุมกัน ทำให้ได้ข้อคิดขึ้นมาอย่างผังเมืองรวมมาบตาพุดเอง มีการประชุมกันไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง จริงๆ ถ้านับการประชุมกลุ่มย่อยอาจมากกว่า 50 ครั้งด้วยกัน เพราะจะมีการประชุมของคณะต่างๆ จากสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี หรือของคณะกรรมการสี่ฝ่ายเอง ทางเราก็ได้ไปร่วมด้วยกันมาโดยตลอด ปัญหาที่สะท้อนขึ้นมาคือ หลักการทางวิชาการอย่างเดียวไม่พอ มันต้องมีหลักความต้องการจากทุกภาคส่วนมาบูรณาการร่วมกัน ฉะนั้นจึงเป็นที่มาของการออกแบบลักษณะการทำงานขึ้นมาใหม่ในพื้นที่จังหวัดระยอง คือการเข้าประชุมประชาชนในลักษณะของการประชุมกลุ่มย่อย หลายคนที่อยู่ในที่นี้ผมก็เคยเจอในการประชุมต่างๆ บางคนก็เป็นท่านผู้นำให้ข้อคิดเห็นต่างๆ สะท้อนความคิดเห็นมีทั้งที่มีอารมณ์บ้าง แต่ก็ถือว่าเป็นข้อมูลที่ทำให้เราได้รับความรู้สึกและความคิดของคนในพื้นที่สำหรับภาคอุตสาหกรรม มีตัวแทนจากหลายกลุ่มเช่น การนิคมอุตสาหกรรม หอการค้า ทางกลุ่มผู้ลงทุนต่างๆ หรือแม้กระทั่งจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเองก็มีการเข้าประชุมให้ข้อมูลต่างๆ มาเป็นลำดับและให้ความเห็นกัน เรียกว่าตกผลึกในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่เป็นที่สุด แต่ตอนนี้คือเพิ่มการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนในลักษณะของการบูรณาการในการจัดทำผังเมืองรวมขึ้นมาใหม่อย่างในขั้นตอนที่ 4 และ 6 ที่พีเจริญพุดถึงก่อนหน้านี้นี้ คือส่วนที่ทางกฎหมายออกแบบมาสำหรับ 18 ขั้นตอนในกระบวนการวางผังเมืองรวม ซึ่งสองขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการทางกฎหมายที่ทางกรมโยธาธิการและผังเมืองเองได้เปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่อย่างที่เราเรียนให้ทราบมาตั้งแต่ขั้นตอนศูนย์ถึงหนึ่งนั้นมีการประชุมย่อยกันมาไม่น้อยกว่า 20 ครั้งแล้ว และในลำดับต่อมาจะเป็นในเรื่องที่เราจะมีการพูดกันต่อไป

จากที่เรามีการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการของกรมโยธาธิการและผังเมืองเรียบร้อยแล้ว จะมีการปิดประกาศ 15 วัน ที่เราเรียกว่า การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนภายในช่วงเดือนสิงหาคม ขอฝากทางผู้จัดรายการวิทยุให้ช่วยประชาสัมพันธ์ให้ด้วย สำหรับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะมีการแปะประกาศและแจกตามเทศบาลท้องถิ่นต่างๆ ช่วงประมาณเดือนสิงหาคมอาจจะมีการประชุมหรืออาจจะช้ากว่านั้นหน่อย ขึ้นกับคณะกรรมการระดับกรมโยธาธิการและผังเมืองว่าจะให้ความเห็นกันอย่างไร

เนื่องจากเคยมีการประชุมแล้วครั้งหนึ่งแล้วมีความเห็นขึ้นมาว่า ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม ปัญหาที่ผ่านมาคือ หลักความคิดที่ทางบูรณาการต้องการ กับหลักวิชาการควรจะมีจุดที่เหมาะสมและลงตัว เพราะฉะนั้นการที่เราคิดว่าต้องการอะไรจึงต้องอยู่บนพื้นฐานของสิ่งที่เราอธิบายได้

รูปที่ 7 ผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง พ.ศ. 2546 และ(ร่าง) ผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนจังหวัดระยอง (ปรับปรุงครั้งที่ 3)

จากรูปที่ 7 จะพบว่า สี่ที่เรามีการปรับลดพื้นที่สีม่วงทางด้านตอนบนที่หายไปฝั่งเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน จังหวัดระยอง พ.ศ.2546 ทางบริษัทที่ปรึกษาเองต้องไปหาข้อมูลมารองรับว่า ทำไมฝั่งนี้จึงต้องปรับลดพื้นที่สีม่วง เพื่อที่ทางคณะกรรมการระดับกรมโยธาธิการและผังเมืองจะได้รับฟังข้อคิดเห็นของเราได้อย่างชัดเจน เหตุผลคือ การสะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่บางส่วนไม่ได้อยู่ในพื้นที่ของภาคอุตสาหกรรมจึงตั้งตึกตาขึ้นมาว่า หลักในการปรับลดดูจากนโยบายระดับชาติว่าพื้นที่ตรงนี้ควรเป็นท่าเรือ และดูจากเขตประกอบการที่นิคมอุตสาหกรรมได้มีการประกาศเอาไว้ในพื้นที่ว่ามีท่าเรือ และกิจกรรมที่มีอยู่ในเขตอุตสาหกรรมเดิมว่ามีท่าเรือ นำมาประมวลผล รวมทั้งนำข้อมูลมลพิษ หรือแม้แต่ความต้องการพื้นที่ของคนในชุมชนทั้งสองส่วนอย่างพื้นที่ห้วยโป่ง และมาบชลุด ที่พื้นที่อยู่ใต้ลม ในลักษณะที่ลมส่วนใหญ่จะพัดจากทะเลเข้ามา ซึ่งมีการพิจารณาในจุดนี้ด้วย แต่วิธีการเยียวยาต้องมีการตกลงเจรจาและหามาตรการที่ชัดเจนที่สุดต่อไป

เรื่องรูปแบบการปฏิบัติงาน ซึ่งเริ่มประชุมตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 เกือบสองปีมาแล้ว ซึ่งได้มีการเริ่มบูรณาการครอบคลุมเรื่องต่างๆ มีการประชุมในเรื่องผังเมือง หลายคนมองว่ามันเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใช้เวลา แต่ผมขอเรียนอย่างนี้ว่า อยากให้อดทนรอ อย่าโกรธกัน มันเป็นเรื่องของกระบวนการที่เราต้องพิจารณาทุกภาคส่วนจริงๆ ขอเรียนว่าบางพื้นที่ อย่างพื้นที่สีม่วงที่เราไปปรับลด เขาก็ต้องมีการดูสิทธิของเขาคือมีในพื้นที่ก่อน ในภาคอุตสาหกรรมเองบางคนก็มีการทำตามนโยบายที่รัฐวางเอาไว้ เค้ามาซื้อที่ซึ่งมันไม่ใช่แค่วันสองวัน การวางแผนพื้นที่ใช้เวลาปีสองปีที่เราต้องมาพิจารณาว่าพื้นที่ไหนต้องมีการปรับลด พื้นที่ไหนที่เราต้องมี

ข้อพิจารณาต่างๆ จึงเป็นที่มาของการประชุมกลุ่มย่อยต่างๆ และการประชุมรับฟังความคิดเห็นในส่วนต่างๆ ในเรื่องของการจัดการระดับล่างเองเราก็มีการประชุมอีกหลายครั้งกับกลุ่มต่างๆ ทั้งทางด้านวิชาการ และกลุ่มองค์กรอิสระที่มาช่วยให้ข้อมูล และหลังจากนั้นก็ยังมีอีกเรื่องหนึ่งที่เราต้องเอามาเกี่ยวข้องกับคือ หลังศาลปกครองประกาศให้ท้องที่เขตเทศบาลเมืองมาบตาพุดทั้งหมด รวมทั้งตำบลเนินพระ ตำบลมาบข่า และตำบลทับมา อำเภอระยอง ตลอดจนท้องที่ตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง เป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษแล้ว ก็ได้มีการตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (คณะกรรมการสี่ฝ่าย) ขึ้นมาเกี่ยวข้องในพื้นที่ และได้มีการเสนอแนวความคิดต่อนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3¹

ตารางที่ 2 การกำหนดระยะแนวป้องกัน (Protection Strip)

ระยะแนวป้องกันกำหนดขึ้นตามประเภทอุตสาหกรรมซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ระดับ โดยมีระยะแนวป้องกันในแต่ละระดับ ตั้งแต่ 0 - 50 เมตร

¹ ประมวลผลงานคณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. หน้า 58-60

เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุดร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ระดับ	ประเภทอุตสาหกรรม	ระยะแนว ป้องกัน อย่างน้อย (เมตร)
1	งานบริการหรือการผลิตสินค้าขนาดเล็กที่ไม่ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	0
2	อุตสาหกรรมผลิตรองเท้า การผลิตเสื้อผ้า สำเร็จรูป งานไม้ งานพิมพ์ นิคมอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมในระดับ 2 และกิจการที่มีลักษณะคล้ายกัน	3
3	อุตสาหกรรมการผลิตวัสดุก่อสร้างขนาดเล็ก การผลิตสบู่ การประกอบชิ้นส่วนยานยนต์ ยาสูบ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม การผลิตเซรามิก อุตสาหกรรมเหล็ก และ โลหะที่เป็นการขึ้นรูป ตัด พับ เชื่อม โรงผลิต ไฟฟ้าขนาดเล็ก (SPP) ที่ไม่ใช่ถ่านหินหรือ ขยะเป็นเชื้อเพลิง โรงผลิตไฟฟ้าขนาดเล็ก มากที่เป็นประเภทพลังงานความร้อน (VSPP) นิคมอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรม ในระดับ 3 และกิจการที่มีลักษณะคล้ายกัน	6
4	อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมแก้วและ กระจก การผลิตสินค้าเครื่องโลหะและหนัง การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า และวัสดุก่อสร้าง อุตสาหกรรมเหล็กที่รีดร้อนและรีดเย็น นิคม	10

ระดับ	ประเภทอุตสาหกรรม	ระยะแนว ป้องกัน อย่างน้อย (เมตร)
	อุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมในระดับ 4 และกิจการที่มีลักษณะคล้ายกัน	
5	โรงแยกก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมเคมีที่ไม่อยู่ในระดับ 6 อุตสาหกรรมเหล็กและโลหะที่มีเตาหลอม อุตสาหกรรมยานยนต์ การผลิตเครื่องจักร ขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ ขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ โรงงาน น้ำตาล โรงไฟฟ้าชีวมวลที่ไม่ได้ใช้ขยะ เป็นเชื้อเพลิงที่ไม่อยู่ในระดับ 3 การผลิต สังกะสี การผลิตเส้นใย asbestos อุตสาหกรรมการจัดการของเสียขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมอาหารและการผลิตน้ำมันปรุง อาหารขนาดใหญ่ โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์ นิคม อุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมในระดับ 5 และกิจการที่มีลักษณะคล้ายกัน	30
6	อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมัน อุตสาหกรรมปิโตร เคมีขั้นต้น และอุตสาหกรรมเคมีขนาดใหญ่ โรงถลุงเหล็ก อุตสาหกรรมผลิตวัตถุระเบิด	50

ระดับ	ประเภทอุตสาหกรรม	ระยะแนว ป้องกัน อย่างน้อย (เมตร)
	เตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ การผลิตยาปราบ ศัตรูพืช อุตสาหกรรมต่อเรือขนาดใหญ่ การ ผลิตกากจากสัตว์ โรงไฟฟ้าถ่านหิน โรงไฟฟ้าจากขยะ นิคมอุตสาหกรรมของ อุตสาหกรรมในระดับ 6 และกิจการที่มี ลักษณะคล้ายกัน	

ที่มา: ระยะแนวป้องกัน กำหนดตามแนวทางของประเทศญี่ปุ่นและรายงานการ
วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่มาบตาพุด

ตารางที่ 3 การกำหนดระยะแนวกันชน (Buffer)

ระยะแนวกันชนกำหนดขึ้นตามประเภทอุตสาหกรรมซึ่งจำแนก
ออกเป็น 6 ระดับ โดยมีระยะแนวกันชนในแต่ละระดับ ตั้งแต่ 0 – 2,000 เมตร

ระดับ	ประเภทอุตสาหกรรม	ระยะแนวกันชน (เมตร)
1	งานบริการหรือการผลิตสินค้าขนาดเล็กที่ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	0
2	อุตสาหกรรมผลิตรองเท้า การผลิตเสื้อผ้า สำเร็จรูป งานไม้ งานพิมพ์	50

ระดับ	ประเภทอุตสาหกรรม	ระยะแนวกันชน (เมตร)
3	อุตสาหกรรมการผลิตวัสดุก่อสร้างขนาดเล็ก การผลิตสบู่ การประกอบชิ้นส่วน ยานยนต์ ยาสูบ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมการผลิตเซรามิค อุตสาหกรรมเหล็ก และโลหะที่เป็นการขึ้นรูป ตัด พับ เชื่อม โรงผลิตไฟฟ้าขนาดเล็ก (SPP) ที่ไม่ใช่ถ่านหินหรือขยะเป็นเชื้อเพลิง โรงผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากที่เป็นประเภทพลังงานความร้อน (VSPP)	150
4	อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมแก้วและกระจก การผลิตสินค้าเครื่องโลหะและหนัง การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า และวัสดุก่อสร้าง อุตสาหกรรมเหล็กรีดร้อนและรีดเย็น	500
5	โรงแยกก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมเคมีที่ไม่อยู่ในระดับ 6 อุตสาหกรรมเหล็กและโลหะที่มีเตาหลอม อุตสาหกรรมยานยนต์ การผลิตเครื่องจักรขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ โรงงานน้ำตาล โรงไฟฟ้าชีวมวลที่ไม่ได้ใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิงที่ไม่อยู่ในระดับ 3 การผลิตสังกะสี การผลิตเส้น	1,000

ระดับ	ประเภทอุตสาหกรรม	ระยะแนวกันชน (เมตร)
	ใย asbestos อยู่ต่อเรือเล็ก อุตสาหกรรม การจัดการของเสียขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมอาหารและการผลิตน้ำมัน ปรุงอาหารขนาดใหญ่ โรงไฟฟ้าก๊าซ ธรรมชาติ อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์	
6	อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมัน อุตสาหกรรม ปิโตรเคมีขั้นต้น และอุตสาหกรรมเคมี ขนาดใหญ่ โรงถลุงเหล็ก อุตสาหกรรมผลิต วัตถุระเบิด เตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ การ ผลิตยาปราบศัตรูพืช อุตสาหกรรมต่อเรือ ขนาดใหญ่ การผลิตกากจากสัตว์ โรงไฟฟ้าถ่านหิน โรงไฟฟ้าจากขยะ	2,000

หมายเหตุ:

1. ปรับปรุงจาก Maas, F.M. "Town and Country Planning." In Suess, M.J. and Craxford, S.R. (eds.) 1976. *Manual on Urban Air Quality Management*. WHO Regional Office for Europe. และ Environment Protection Authority, Victoria, Australia. 1990. *Recommended Buffer Distances for Industrial Residual Air Emissions*. Available from: <http://www.epa.vic.gov.au>

2. เป็นแนวคิดเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานไปประกอบการพิจารณาต่อไป หากในอนาคตมีเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป สามารถพิจารณาทบทวนระยะแนวกันชนได้ตามความเหมาะสม
3. กรณีที่เป็นนิคมอุตสาหกรรมและกิจการที่มีลักษณะคล้ายกัน ผู้ประกอบการต้องวางแผนการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมนั้น ให้สอดคล้องกับตารางในแต่ละระดับที่กำหนดไว้

สำหรับในส่วนภารกิจหลักที่เกี่ยวข้องกับกรมโยธาธิการและผังเมือง มี 3 ส่วน คือ

1. การให้มาตรการการจัดทำแนวการป้องกัน (Protection Strip) ในพื้นที่ไม่กี่ 10 เมตร จริงๆ แล้วมาตรการตัวนี้ได้ถูกสั่งการไปที่ 3 ส่วน คือ ที่กระทรวงอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะมีมาตรการต่างๆ ที่ต้องไปดำเนินการ ในส่วนของกรมโยธาธิการและผังเมืองเองก็มีการหาแนวทางในด้านกฎหมายมาพิจารณาเพื่อหามาตรการควบคุม โดยที่อาจตั้งเป้าเป็นเรื่องของเทศบัญญัติ หรือพระราชบัญญัติควบคุมอาคารต่างๆ แต่ตอนนี้ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน อาจจะต้องรอการพิจารณาในเรื่องของผังเมืองรวมก่อน เพราะผังเมืองรวมเป็นเรื่องในระดับใหญ่กว่า แล้วค่อยมาดูว่ามีความเห็นที่นิ่งแล้วค่อยมาดูกัน ในการลงลึกของการศึกษา และค่อยเพิ่มความชัดเจน

ผังเมืองรวม จะพูดในเรื่องของภาพรวม แต่อย่างที่พี่เจริญพูดว่ามี การตั้งงบประมาณ ตั้งแผนในการศึกษาในพื้นที่โดยรอบ ที่เรียกว่า พื้นที่ก-1 ซึ่งตรงนี่ยังมีอีกหลายอย่างที่ต้องศึกษา และดำเนินการเพิ่มเติม ซึ่งผังเมืองรวมเราไม่ได้ ซึ่งโครงการตรงนั้นแล้ว ก็พยายามจะทำให้เสร็จเท่าที่จะทำได้ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล พยายามบูรณาการไม่ให้ตกหล่นเรื่องต่างๆ เรื่องผังเมืองรวมเป็นเรื่องของการลิตรอนสิทธิ เพราะฉะนั้นการที่ต้องไป ลิตรอนสิทธิใคร การผังเมืองถือว่าเราเอาเขาเข้าไปอยู่ในกฎหมายแล้ว อาจ ต้องมีการทบทวนกันอย่างถี่ถ้วนสักเล็กน้อย

2. การจัดทำพื้นที่กันชนแบบรูปธรรม อย่างที่พี่เจริญเสนอเข้าไป ตอนนี้ก็ยังเป็นแนวทางที่ทางกรมโยธาธิการและผังเมือง ยังต้องพิจารณาอยู่ คือสิ่งที่ท้องถิ่นเสนอไปว่าอยากให้มีสีที่ชัดเจน ที่เป็นสีเฉพาะของbuffer จริงๆ ซึ่งตอนนี้กรมฯ ก็ยังใช้หลักการของแนวทางมาตรฐานที่มีอยู่ มีโอกาสในช่วงต่อไปคงต้องขอความเห็นของทุกท่านในเรื่องนี้ ในอันที่จะให้ข้อมูลตรงนี้ เพิ่มเติม ซึ่งมันก็มีส่วนสนับสนุนกันตรงนี้ เราก็ได้มีการกันพื้นที่ตรงนี้ไว้แล้ว โดยหลักการของเราพื้นที่นี้ไว้สักส่วนหนึ่ง อาจไม่เท่ากับพื้นที่ที่คณะกรรมการสี่ฝ่ายเสนอไว้แต่นั่นก็เป็นตัวชี้วัดว่าได้มีการดำเนินการในสองส่วนด้วยกัน อย่างเช่นที่คณะกรรมการสี่ฝ่ายเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องแนวป้องกัน (Protection Strip) กับอีกจุดคือ Buffer Zone ทั้งสองส่วนนี้พอเข้ามาจับในพื้นที่จะมีปัญหาแนวๆ แม้แต่แนว Protection Strip ของการจะทำพื้นที่ปลูก ต้นไม้เพิ่มเติม พอเข้าไปในพื้นที่ ปรากฏว่าโรงงานได้ดำเนินการไปแล้ว แล้วเรามีมาตรการตามมา เราก็ต้องหามาตรการอื่นๆ ที่พอแก้ไขให้มันชัดเจนขึ้น แต่ตัวเลขตรงนี้เป็นตัวที่จะบอกว่า ควรต้องมีการพิจารณา อย่างสมมุติว่าเรา กำหนดไว้ 50 เมตร พอเราไปวัดในพื้นที่จริง อาจเหลือแค่ 6 เมตร 10 เมตร

อาจจะต้องขอให้เขาปลูกต้นไม้อย่างแน่นที่สุด หรืออาจต้องใช้มาตรการเหมือน wind wall กันสิ่งต่างๆ ที่จะเข้ามา ทำเหมือนกำแพงต้นไม้ต่างๆ มาเป็นตัวช่วยกรอง เพิ่มความหนาแน่นเข้าไป อันนี้คือส่วนหนึ่งที่ได้ประโยชน์จากตรงนั้นในการบริหารจริง

3. เรื่องระยะกันชน เป็นตัวชี้กลับมาว่า พื้นที่ต่างๆ ต้องได้รับการแก้ไข อย่างที่พี่เจริญพูดก็มาจากหลักการนี้เช่นกัน แต่เราก็ต้องเฉพาะความจำเป็นออกมา ซึ่งพี่เจริญก็รายงานแล้วว่ามันมีปัญหาเรื่องของการเยียวยาในพื้นที่ การให้เกิดพื้นที่เบาบางในชุมชนเหล่านั้นในพื้นที่ที่มีชุมชนมีคนอยู่ในพื้นที่บางส่วนมันเป็นการลดรอนสิทธิเขาด้วย เพราะฉะนั้นการที่จะกำหนดอะไรก็แล้วแต่เราต้องดูความเหมาะสมในพื้นที่ก่อนจะนำเสนอเพื่อให้เกิดผลในทางรูปธรรมจริงๆ ที่จะมีผลกับในพื้นที่คือแนวทางที่เราพิจารณาในเรื่องของผังเมืองรวมที่ตอนนี้กำลังดำเนินการอยู่ ยังเป็นแค่จุดเริ่มต้น เป็นช่วงต้นของการพิจารณาในขั้นตอนที่มีการรับฟังความคิดเห็น (ขั้นตอนที่สี่) กับขั้นตอนปิดประกาศ (ขั้นตอนที่หก) นั้น ผมอยากให้มาดูในขั้นตอนที่สี่เยอะๆ ซึ่งรวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้วย ซึ่งต้องมีการบูรณาการ ผมเรียนอย่างนี้ว่าอาจมีข้อระแวงของคนในพื้นที่เอง ชุมชนในพื้นที่ ได้กังวลกันไปโดยที่ไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือพูดคุยโดยที่ไม่ได้รับฟังความคิดเห็นจากชาวบ้าน ผมอยากให้ส่วนนี้พอเรามาพูดคุยกันมาเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแล้วก็ข้อเสนอแนะโดยเฉพาะแนวทางออกที่ควรจะเป็นบนพื้นฐานของกระบวนการที่เราจัดการได้ เพราะว่าการที่มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของคนในพื้นที่จะมีการประมวลข้อมูลต่างๆ ที่ท่านได้ให้ข้อมูลเอาไว้กลับไปเสนอคณะกรรมการผังเมือง เพื่อพิจารณาก็จะมีที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ แต่ว่าบางเรื่องที่เสนอขึ้นไปเป็นเรื่องที่ห่วงว่าเราใช้เพียงความรู้สึกของประชาชนที่ไม่มีการให้

เหตุผลทางวิชาการเข้าไปประกอบ ทำให้เกิดปัญหา ผมขอเรียนตรงนี้ว่าในส่วนของการพิจารณาของคณะกรรมการในส่วนต่างๆ นั้น ถ้าเรามีข้อมูลทางวิชาการมานำเสนอ ขอให้เราเก็บรวบรวมข้อมูลเหล่านั้นนำไปเป็นเหตุผลประกอบด้วย

4. ปัญหาหลักๆ เริ่มจากการแก้ไขข้อกำหนดของนิคมเอเชีย ปัญหาคือชาวบ้านมีการคัดค้านคำร้อง จะเป็นในแง่ของความรู้สึก ซึ่งตอนนั้นข้อมูลต่างๆ ที่ทางสำนักงานไปหาคือข้อมูลด้านระยะห่างที่ควรจะเป็นซึ่งมันไม่มีข้อดีของการมีคณะกรรมการสี่ฝ่ายคือ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เหล่านั้นไว้ แต่ข้อมูลที่เรามีในเรื่องการกำหนดระยะนั้นไม่มีเลย มันเป็นแค่ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลว่า มันควรเป็นระยะห่าง 200 300 หรือ 500 เมตร หรืออะไรต่างๆ โดยที่ไม่มีการเปรียบเทียบค่าสถิติ ข้อดีจากส่วนนี้คือ เราได้ข้อมูลจากนักวิชาการต่างๆ มาเพิ่มเติมว่าระยะต่างๆ ควรจะเป็นเท่าไร ข้อมูลจากสุขภาวะ ข้อมูลจากลพิษต่างๆ เพิ่มเติม เริ่มเอารวบรวมอยู่ ณ จุดๆ เดียวแทนที่จะต้องวิ่งไปคุยกับหน่วยงานหลายๆ ส่วนการประมวลสิ่งต่างๆ เหล่านี้มันทำให้เรามีข้อมูลต่างๆ มากขึ้น ตรงนี้ขอย้อนกลับไปเรื่องนิคมเอเชียอีกครั้ง มีอีกส่วนหนึ่งคือ ผู้ร้องทางฝั่งนิคมเอเชียเองมีข้อมูลของทางสถาบันปิโตรเลียมหมายความว่าเค้ามีข้อมูลวิชาการ วิธีการพิจารณาของคณะกรรมการผังเมืองเองก็จะพิจารณาจากพื้นฐานตรงนั้น ปัญหาที่เลยเกิดว่า มันเหมือนกับขัดแย้งกับสิ่งที่มันเคยเป็น จริงๆ แล้วมันเคยมีข้อตกลงเปิดช่อก่อนหน้านี้นี้ สำหรับการวางผังเมืองมาตาพุด 2546 พุดถึงข้อตกลงต่างๆ แต่เป็นการพุดถึงระยะและชนิดประเภทที่มีอยู่นี้ว่าอะไรควรห้าม ปัญหาก็คือ การตกลงกันว่าอะไรคือสิ่งที่มันเป็นมลพิษร้ายแรง ปรากฏว่าเค้ามีเอกสารยืนยันว่าอันนี้ไม่ร้ายแรงแล้วเราก็สู้เค้าด้วยหลักฐานทางวิชาการไม่ได้ ก็เลยมีปัญหาว่า ต้องพิจารณาไป

ตามหลักวิชาการซึ่งหนึ่งในสองที่ยกมื่อค้ำคือ สำนักโยธาธิการและผังเมือง อีกส่วนคือผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งผู้แทนทั้งสองส่วนนี้ยกมื่อค้ำแล้ว ปัญหาก็คือ การพิจารณาต้องดูตามเอกสารสิ่งที่เป็นอยู่ ซึ่งมันไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน มันก็เลยจะต้องมีการพิจารณาในข้อมูลที่มีอยู่ ณ ตอนนั้น หากวันนี้ใครมีข้อมูลที่แปลกๆ ใหม่ๆ ให้รวบรวมข้อมูลตรงนี้ แม้ในเรื่องของข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่มีมากมาย หากใครเปิดเจอข้อมูลอะไรที่เป็นประโยชน์อยากจะขอให้แชร์ข้อมูลเหล่านั้นให้ทางกรมฯ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะถูกนำมาพิจารณาในเรื่องของข้อมูลทางวิชาการ และการให้ข้อกำหนดต่างๆ ในพื้นที่ ซึ่งผมมองว่าผังตรงนี้ที่เราเป็นผู้เสนอไปนั้น คณะกรรมการในระดับผู้เชี่ยวชาญของกรมฯ นั้นจะมองในลักษณะของเหตุและผล อย่างที่เรียนไป เราเสนออะไรไป ผลกระทบคืออะไร ผลเป็นอย่างไร ความสมเหตุสมผลมากไหม แล้วต้องไปหาข้อมูลมาเพิ่มเติม ถ้าจะต้องกลับมาหาข้อมูลเพิ่มเติมอีกรอบก็คงต้องขอความอนุเคราะห์จากในพื้นที่ด้วยนะครับ ว่าถ้าใครมีข้อมูลอะไรขอให้ช่วยส่งกลับมาให้ที

5. ในส่วนของการขอเปิดเผยรายงานการประชุม จริงๆ แล้วทางกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการอยู่แล้วคือจะมีเว็บไซต์ของกรมฯ อยู่แล้ว คือ www.dpt.go.th ซึ่งในนั้นก็จะจะมีข้อมูลในเรื่องการเปิดเผยผลการประชุมในช่วงต่างๆ

6. ปัญหาของมาบตาพุดเองเป็นปัญหาระดับประเทศไปแล้ว อาจจะต้องการขอรายละเอียดตรงนี้มากขึ้น ข้อเสนอด้านการจัดการระยะห่างระหว่างอุตสาหกรรมกับชุมชนในพื้นที่จริง ตอนนี้ทางกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ในเรื่องนี้พยายามจะนำเรื่องเสนอปลัดกระทรวง

มหาดไทยว่าจะแจ้งข้อมูลตรงนี้ให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเพื่อเอาแนวทางนี้ไปบูรณาการไปปรับใช้ ประยุกต์ใช้ เพราะว่า อย่างที่เรียนให้ทราบ ว่า บางพื้นที่ถ้าทำได้เลยก็ดี ถ้ายังทำไม่ได้ก็เอาแนวทางนี้ไปประยุกต์ใช้ ผมเอาข้อมูลเปรียบเทียบมาให้ดูว่า จริงๆ แล้วถ้าหลายคนได้เข้าประชุมตั้งแต่ตอนแรกจะทราบว่า พื้นฐานความต้องการของประชาชนคือ ผังปี 34 คือผังเมืองรวมฉบับที่ 102 นี้ ซึ่งมีเรื่องของชุมชน มีเรื่องอะไรต่างๆ ซึ่งภาคอุตสาหกรรมบางส่วนเป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการ แต่หลังจากประมวลผลต่างๆ การที่เราจะปรับเปลี่ยนสีต่างๆ ที่พอจะทำได้คือ เนื่องจากเป็นพื้นที่เศรษฐกิจอยู่แล้ว ในผังด้ายซ้ายของถนนตอนล่างแผนที่ ก็อาจจะต้องคงสีม่วงเอาไว้ แต่ในภาพรวมจะเห็นได้ว่า ลักษณะการลดของพื้นที่สีม่วงในพื้นที่ ถูกลดลงอย่างมีนัยยะ พื้นที่สีม่วงถูกปรับลดลงอย่างแน่นอนกับผังที่เราส่งไป และการกลับมาของแนวคิดแบบชุมชนในพื้นที่ นี่คือข้อเสนอที่ทางจังหวัดในท้องถิ่นเสนอไป ตรงนี้ยังไม่ได้ถูกรองกลับมา ก็ต้องรอทางกรมมีข้อเสนอแนะหรือความเห็นกลับมา และสุดท้ายก็จะกลับมาในการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งผมจะเอาเรื่องนี้มาบอกว่า หลังจากที่เราเสนอไปแล้วว่าทางกรมมีข้อคิดเห็นอย่างไร และจะมาประมวลผลจากความคิดเห็นของเราอีกที นั่นคือมาเริ่มนับหนึ่งในขั้นตอนการวางผังทางกฎหมาย โดยการฟังความคิดเห็นของประชาชน

7. ข้อสุดท้ายอยากเรียนว่าข้อมูลทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงได้ ท่านอาจจะรู้สึกแย่ อย่างผังปี 46 ก็เป็นของคณะกรรมการชุดหนึ่ง ณ ปีนี้ ณ ตอนนี้ สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง เทศบาลเอง หรือแม้แต่คณะกรรมการชุดต่างๆ ก็มีการเปลี่ยนแปลง ณ วันนี้เราพยายามทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด การบูรณาการในเรื่องของความ

ต้องการเป็นอย่างดีที่สุด อยู่ในหลักการเหตุผลของการบูรณาการที่ดีที่สุด
ตรงนี้เอง ผมอยากให้ละเอียด หรือเก็บความรู้สึกไม่ดีบางส่วนที่เราเคยมีต่อ
การดำเนินการที่ผ่านมา แต่ ณ วันนี้ จากการมีส่วนร่วมที่มากขึ้น จากข้อมูล
ที่เข้ามามีการเปิดเผยมากขึ้น จากขั้นตอนต่างๆ ที่ได้มีการประชุมกันมากขึ้น
ผมอยากให้พื้นฐานของการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่ในพื้นฐานของความ
คิดเห็นและนำเสนอแนวทางออกที่ดีสำหรับพื้นที่ของมาบตาพุดของเราเอง
ของจังหวัดระยองเอง ขอขอบคุณมากครับ

กฎหมายผังเมืองและกฎหมายควบคุมอาคารจะช่วยกำหนด แนวกั้นชนอย่างเป็นรูปธรรมทั่วประเทศได้อย่างไร

โดย วีรพงษ์ บุญญานุสนธิ์

ผู้ตรวจราชการกรม

กรมโยธาธิการและผังเมือง

สวัสดีครับทุกท่าน ผมเข้ามาทำงานเกี่ยวข้องกับผังเมืองของพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง หลังจากการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมาเวนคืนที่ดินในบริเวณนี้เมื่อปี 2527 ตอนนั้นเรามาพัฒนาเมืองใหม่มาบตาพุด จากการวางผังเมืองเฉพาะเมืองใหม่มาบตาพุด โดยได้เวนคืนที่ดินเพื่อวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ ผมจับเรื่องมาบตาพุดมาตั้งแต่ครั้งแรกๆ สงสัยคงจะเกี่ยวนไปกับมาบตาพุด

ตอนที่เราวางผังเมืองรวมชุมชนมาบตาพุดในครั้งแรกนั้นยังไม่มีการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกหรืออีสเทิร์นซีบอร์ด (Eastern Seaboard, ESB) พอมีนโยบายนี้เกิดขึ้นทำให้เราต้องปรับเปลี่ยนผังใหม่อีกครั้ง จากผังที่เน้นเกษตรกรรมเปลี่ยนเป็นเน้นอุตสาหกรรมตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดให้พัฒนามาบตาพุดเป็นเมืองรองรับพื้นที่อุตสาหกรรมปิโตรเคมี ผังมาบตาพุดจึงไม่ใช่ผังระดับชุมชน หากแต่เป็นผังที่มีความสำคัญ

ระดับประเทศรองรับการผลิตด้านพลังงานและอุตสาหกรรมต่อเนื่องของประเทศ

ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกมีการวางและจัดทำผังใน 2 พื้นที่ คือ แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี (เป็นเมืองท่าส่งออก/ เมืองหน้าด่านในการส่งออก) กับ มาบตาพุด จังหวัดระยอง (เป็นเมืองอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของประเทศ) ผังเมืองรวมมาบตาพุดในช่วงเริ่มต้นมีพื้นที่อุตสาหกรรมประมาณร้อยละ 15 ของพื้นที่ที่วางผังเมืองรวมมาบตาพุด

ในด้านแนวกันชนนั้น มีความพยายามกำหนดแนวกันชนขึ้น โดยการวางผังเมืองเฉพาะเมืองใหม่มาบตาพุด ซึ่งกำหนดแนวเวนคืนที่ดินบริเวณโดยรอบพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม เป็นรัศมี 500 เมตร เพื่อจัดทำเป็นแนวกันชน (Buffer) ปลุกต้นไม้สูงโดยรอบ แต่เจ้าของที่ดินส่วนมาก ไม่ยินยอมและต่อรองให้กำหนดเป็นที่ดินประเภทอื่นที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ต่อมาจึงกำหนดเป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พื้นที่สีเขียวอ่อน) จะเห็นได้ว่าแนวคิดเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยจะกำหนดให้มีแนวกันชน โดยการเวนคืนที่ดินมาเป็นของรัฐ เพื่อสร้างแนวกันชนที่ถาวร เป็นการกำหนดเป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น กรรมสิทธิ์ยังคงเป็นของเอกชน

ประเด็นที่ได้รับมอบหมายให้มาพุดในวันนี้ คือ ประเด็นที่ว่าพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 จะช่วยให้เกิดแนวกันชนอย่างเป็นรูปธรรมทั่วประเทศได้อย่างไรบ้าง

1. พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 กำหนดไว้มาตรการที่เื้อื่อต่อเรื่องแนวกั้นชนไว้อยู่แล้ว ใน มาตรา 17 คือ แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทและแผนผังแสดงที่โล่ง

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 มาตรา 17 ระบุว่า ผังเมืองรวมประกอบด้วย

- (1) วัตถุประสงค์ในการวางละจัดทำผังเมืองรวม
- (2) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวม
- (3) แผนผังซึ่งทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับพร้อมด้วยข้อกำหนดโดยมีสาระสำคัญทุกประการหรือบางประการ ดังต่อไปนี้
 - (ก) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท
 - (ข) แผนผังแสดงที่โล่ง
 - (ค) แผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง
 - (ง) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค
- (4) รายการประกอบแผนผัง
- (5) นโยบาย มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม

ตัวอย่างกรณี ผังเมืองรวมเมืองระยองตรงบริเวณพื้นที่ของบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) หรือTPI ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อ

เป็น บริษัทไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) หรือ IRPC เรากำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบพื้นที่อุตสาหกรรมเป็นพื้นที่สีเขียวอ่อน (ที่โล่งเพื่อนันทนาการ และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม) ซึ่งสร้างความไม่เป็นธรรมในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพราะไปใช้ที่ดินของชาวบ้าน ในที่สุดผังเมืองได้กำหนดที่ว่างให้ปลูกต้นไม้ไว้ในเขตที่ดินของบริษัทฯ รอบบริเวณโรงงานทั้งหมด

เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่ผ่านมามีความพยายามเสนอ ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับภาษีที่ดินและทรัพย์สิน แต่ยังไม่ผ่านการพิจารณา ในต่างประเทศจะมีกฎหมายรองรับว่าผู้ที่ถูกผังเมืองกำหนดไว้ให้ใช้ที่ดินเป็นพื้นที่แนวกันชนให้ได้รับประโยชน์จากการถูกจำกัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ซึ่งหากไม่มีมาตรการดังกล่าวจะสร้างความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าของที่ดิน และกลายเป็นผู้โชคร้ายที่ต้องมาอยู่ในพื้นที่รอบบริเวณอุตสาหกรรมที่ถูกกำหนดให้เป็นแนวกันชน ซึ่งจะถูกตั้งคำถามว่าทำไมต้องมาบังคับกับที่ดินที่อยู่บริเวณรอบๆ นิคมอุตสาหกรรม หรือรอบโรงงานอุตสาหกรรมให้เป็นแนวกันชน ทำไมนิคมอุตสาหกรรมไม่ลงทุนจัดพื้นที่แนวกันชนในพื้นที่ของตนเอง

แนวกันชนในผังเมืองมี 2 ส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในกฎหมายผังเมืองเรียกว่า ผังที่โล่ง คือ

1. ส่วนที่ผังเมืองกำหนดไว้ให้อยู่ด้านในเขตพื้นที่ของ
อุตสาหกรรม สามารถควบคุมได้โดยใช้ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของ
ผังเมือง เช่น กำหนดให้บริเวณริมแนวเขตนิคมกำหนดให้ปลูกต้นไม้เป็นระยะ
กี่เมตร ในทางวิชาการ เรียกว่า แนวป้องกัน เป็นต้น

2. ส่วนที่ผังเมืองกำหนดไว้ให้อยู่รอบนอกแนวเขตพื้นที่ของ
อุตสาหกรรม ในทางวิชาการ เรียกว่า แนวกันชน โดยปกติจะห้ามอยู่อาศัย
ให้ทำการเกษตร เพื่อป้องกันการกระทบกระทั่งกันระหว่างการใช้ที่ดินที่อยู่
ในเขตนิคมอุตสาหกรรมกับที่ดินที่อยู่รอบนิคมอุตสาหกรรม แต่ถ้าเป็น
อุตสาหกรรมที่มีมลพิษมากหรือมีอันตรายมากจริงๆ อย่างพื้นที่มาบตาพุด
อาจทำการเกษตรได้ยาก ผลผลิตที่ได้สามารถบริโภคได้หรือเปล่า ถ้าเป็น
ต่างประเทศจะห้ามคนเข้าไปอยู่อาศัยหรือทำกิจกรรมใดๆ ในระยะ 2,000
เมตร เมื่อครั้งที่กรมการผังเมืองวางผังเมืองเฉพาะชุมชนเมืองใหม่มาบตาพุด
มีแนวคิดว่าจะต้องเวนคืนที่ดินแล้วปลูกต้นไม้สูง โดยรวมเป็นรัศมีระยะ 500
เมตร ของพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แต่ไม่มีใครยอม นั่นคือ
อดีตของเรา เนื่องจากประชาชนอยากค้าขายทำมาหากิน ทำห้องเช่าอยู่
รอบๆ การนิคมฯ เราพยายามคิดทำแล้วในสมัยนั้น แต่เกิดขึ้นไม่ได้ เพราะ
ไม่มีใครทราบผลกระทบของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี

ที่ผ่านมา เมืองที่กำหนดผังที่โล่งแล้ว คือ กรุงเทพมหานคร ที่แยก
เป็นผังการใช้ประโยชน์ที่ดินออกจากผังที่โล่ง และมีข้อกำหนดกำกับว่าต้อง
ดำเนินการอย่างไร

ประวัติศาสตร์ของการผังเมืองไทยที่ประกาศผังเมืองรวมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ฉบับแรก คือ ผังเมืองรวมเมืองระยอง เป็นกฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2526) ส่วนผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชน หรือ ผังเมืองรวมมาบตาพุด ประกาศใช้เป็นกฎกระทรวง ฉบับที่ 46 (พ.ศ. 2531) และได้มีความพยายามวางผังเมืองเฉพาะเมืองใหม่มาบตาพุด ตามมาตรา 28 และมาตรา 29 ของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 แต่ไม่สามารถทำได้สำเร็จ

สรุปว่าเรามีเครื่องมือ คือ **ผังแสดงที่โล่ง ตามมาตรา 17 ของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518** เราสามารถใส่วัตถุประสงค์ลงไปได้ว่าจัดทำเป็นที่โล่งเพื่อสุขภาพลักษณะ เพื่อลดมลพิษ เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อเป็นพื้นที่รับน้ำ เป็นต้น และระบุข้อกำหนดให้ใช้หรือห้ามใช้ที่ดินไว้ให้ชัดเจน ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าเรากล้าทำผังที่โล่งหรือไม่

2. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

เมื่อภาพรวมผังเมืองซึ่งมองภาพรวมการใช้ที่ดินของเมืองได้แล้ว ประเด็นต่อมาที่ต้องพิจารณา คือเรื่องของ “อาคาร” ซึ่งมีพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กำกับดูแลอยู่ เนื่องจากการใช้ที่ดินจะมีส่วนหนึ่งซึ่งจะต้องเป็นอาคาร ทั้งเป็นที่อยู่อาศัย อาคารพาณิชย์ อาคารโรงงาน การก่อสร้างอาคารทุกชนิด ทุกประเภท จะต้องปฏิบัติตามมาตรา 21 ของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่ระบุว่า ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่น และดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ

อย่างไรก็ดี ในเขตนิคมอุตสาหกรรมนั้น ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 บัญญัติไว้ในกฎหมายว่า นิคมที่จัดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมฯ ไม่ว่าจะเป็นของการนิคมอุตสาหกรรมฯ หรือว่าเป็นนิคมอุตสาหกรรมของเอกชน ผู้ว่าการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายควบคุมอาคาร องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจในเขตดังกล่าวของนิคมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับกฎหมายควบคุมอาคาร อย่างไรก็ตาม เมื่อมีเรื่องอะไร ทางเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดมักจะโดนก่อน จึงน่าเห็นใจโดยเฉพาะเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล เพราะไม่มีอำนาจเข้าไปก้าวก่ายในพื้นที่ดังกล่าว

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 21 ระบุว่า

“ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ”

(มาตรา 21 แก้ไขโดย พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 7)

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 มาตรา 42 ระบุว่า

“บรรดาการปลูกสร้างอาคาร การตั้งโรงงานและการประกอบกิจการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร และกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง แต่

การอนุญาตซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมาย”

มาตรา 8 พระราชบัญญัติ ระบุวัตถุประสงค์ของการควบคุมอาคารไว้ว่าเป็นไป “เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย ป้องกันอัคคีภัย รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้...” ซึ่งวัตถุประสงค์ข้างต้นนี้สามารถนำมาเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวกันชนได้

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 8 (มาตรา 8 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543) ระบุว่า

“เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

- (1) ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร
- (2) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้
- (3) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทนของอาคาร และพื้นดิน ที่รองรับอาคาร

- (4) แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบประปา ก๊าซ ไฟฟ้า เครื่องกล ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอย่างอื่น และการป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน
- (5) แบบและจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม
- (6) ระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร เช่น ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การพอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (7) ลักษณะ ระดับ ความสูง เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร
- (8) ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคารหรือเขตที่ดินของที่อื่นหรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ทาง หรือที่สาธารณะ
- (9) พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักจอดรถ ที่กักเก็บ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว
- (10) บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด
- (11) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร
- (12) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทนตามพระราชบัญญัตินี้

- (13) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ผู้ครอบครองอาคารและเจ้าของอาคาร
- (14) คุณสมบัติเฉพาะของลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบ ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอขึ้นทะเบียนและการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ
- (15) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบอาคาร ติดตั้งและตรวจสอบอุปกรณ์ประกอบของอาคาร
- (16) ชนิดหรือประเภทของอาคารที่เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารหรือผู้ดำเนินการต้องทำการประกันภัย ความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก”

มาตรา 8 มี 16 อนุ ซึ่งรวมทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาคารไว้แล้ว หากเราจะกำหนดแนวกันชน ก็สามารถนำมาตรา 8 มาพิจารณาว่าจะควบคุมหรือกำหนดอย่างไร ซึ่งในที่นี้สามารถพิจารณานำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งในกรณีการควบคุมอาคารในที่ดินของตน (เช่น ในที่ดินที่เป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม) และการควบคุมอาคารในพื้นที่บริเวณรอบนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม (ที่ดินของผู้อื่น) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

ก. พื้นที่ในเขตที่ดินที่เป็นที่ตั้งอาคารโรงงาน (ที่ดินของตน)

เมื่อจะสร้างอาคารของโรงงานอุตสาหกรรม มาตรา 8 จะช่วยในการควบคุมให้เกิดแนวกันชนได้ โดยสามารถกำหนดได้ว่า อาคารควรสร้างได้ในขนาดเท่าไร ควรสร้างในระยะห่างจากเขตรั้วที่ดินของตนเองเท่าไร ควรสร้างในระยะห่างจากที่ดินของผู้อื่นได้เท่าไร ทั้งนี้ เพื่อให้พื้นที่นอก

อาคารเกิดพื้นที่เว้นว่างต่อไป ยกตัวอย่างเช่น การนำมาตรา 8 (1) มาใช้ในการควบคุมเรื่องตัวอาคาร ขนาด ความสูง เพื่อควบคุมให้มีขนาดที่เหมาะสม เป็นต้น

ข. พื้นที่นอกเขตนิคมอุตสาหกรรม (ที่ดินของผู้อื่น)

พื้นที่นอกเขตนิคมอุตสาหกรรม (ที่ดินของผู้อื่น) นั้น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้เปิดช่องที่เอื้อต่อแนวกันชนไว้ในมาตรา 8 (10) ที่ระบุให้สามารถกำหนด “บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยน การใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด” ได้ โดยรัฐมนตรีออกเป็นกฎกระทรวง และในขณะนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เช่น เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล) สามารถออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ในหลายกรณี ได้แก่

1. การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยรัฐมนตรียังมีได้มีการออกกฎกระทรวงในเรื่องดังกล่าว ตามมาตรา 9 ของกฎหมายควบคุมอาคาร
2. การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติม โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวง ตามมาตรา 10 (1) ของกฎหมายควบคุมอาคาร
3. การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวง โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมอาคารและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี ตามมาตรา 10 (2) ของกฎหมายควบคุมอาคาร

ถามว่าเรามีกฎหมายช่วยในการกำหนดเรื่องแนวกันชนหรือไม่ ขอตอบว่า มี แต่ประเด็นสำคัญ คือ เรากล้าทำหรือไม่ กล้ายอมรับความจริงหรือไม่ และเมื่อดำเนินการไปแล้วมีทางเยียวยาให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างไร

นอกจากนี้แล้ว ขณะนี้ กรมโยธาธิการและผังเมืองได้มอบหมายให้ ผมดูเรื่องการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย 2 ฉบับ เพื่อจัดการปัญหาความไม่เป็นธรรมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในมิติของกฎหมาย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวกันชนด้วย คือ

1. กฎหมายเกี่ยวกับการสร้างความเป็นธรรมในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพราะที่ผ่านมาการใช้ที่ดินแต่ละประเภทนั้นมีปัญหาเรื่องความไม่เป็นธรรม สิทธิในการพัฒนาที่ดินไม่เท่าเทียมกัน เช่น ที่ดินในพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมมีราคาถูก ในขณะที่ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมมีราคาที่ดินสูงกว่า

ในต่างประเทศมีกฎหมายรองรับเรื่องนี้ บนพื้นฐานว่าทุกคนมีสิทธิในการพัฒนาที่ดินเท่าเทียมกัน แต่ที่ไม่สามารถใช้ที่ดินได้ตามสิทธิ เพราะมีกฎหมายผังเมืองควบคุมไว้ ดังนั้น ในกรณีที่ผังเมืองจำกัดการพัฒนาที่ดิน สิทธิของคุณสามารถนำไปขายได้ หรือบางกรณีต้องการพัฒนามากกว่าสิทธิที่มีสามารถไปซื้อสิทธิได้จากเจ้าของที่ดินรายอื่นที่ถูกจำกัดโดยผังเมือง

2. กฎหมายเกี่ยวกับภาษีทรัพย์สิน บ้านเราเคยปรึกษาหารือเรื่องกันหลายครั้ง ทั้งที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตอนที่กรมการปกครองเป็นเจ้าภาพ แล้วต่อมา กระทรวงการคลังเป็นเจ้าภาพ กฎหมายภาษีทรัพย์สินจะ

เป็นตัวเกี่ยที่ดิน โดยการจัดเก็บภาษีตามที่ผังเมืองกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในต่างประเทศจะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินและในการวางผังเมืองในต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น คนจะขอให้ที่ดินของตนเป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพราะเสียภาษีต่ำโดยต้องทำการเกษตรจริงและไม่อยากให้ที่ดินของตนถูกกำหนดเป็นย่านพาณิชยกรรมเพราะเสียภาษีมาก

เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุดร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

คำถาม – คำตอบจากเวที

เสน่ห์ สมองพงษ์

ผู้อำนวยการกองช่างเทศบาลบ้านฉาง

ผมในฐานะเพื่อนของชาวมาบตาพุด คือ มีอุตสาหกรรมอยู่ในเขตบ้านฉาง ตอนนี้เราทำถึงขั้นที่ 5 คือ ส่งไปให้ทาง กรมพิจารณาแล้ว ขอถามในส่วนของประชาชนว่า ถ้าหากประกาศ 90 วัน ในขั้นตอนที่ 6 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าด้วยวิธีการประกาศ เชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไปดูประกาศ ตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 มันมีหลักเกณฑ์อย่างไรบ้าง ข้อ 3 (2) อยากให้อธิบายให้ประชาชนเข้าใจ ว่าไปยื่นคำร้อง ต้องมีข้อความในคำร้องอย่างไรบ้าง ขอบคุณครับ

วีระพงษ์ บุญญานุสนธิ์

ผู้ตรวจราชการกรม กรมโยธาธิการและผังเมือง

เจ้าของที่ดิน หรือเจ้าของอาคารเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ถ้าไม่ใช่ เจ้าของที่ดิน ไม่ใช่เจ้าของอาคารต้องพิสูจน์ตัวเองว่ามีส่วนได้ส่วนเสียกับ ชุมชนอย่างไร เจ้าคณะกรรมการผังเมืองจะเป็นผู้ชี้ว่าท่านเป็นผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียหรือไม่ แต่ท่านต้องแสดงข้อคิดเห็นในมาตรา 22 23 24 25 ได้ บอกว่า.ให้แสดงตัวว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงสามารถยื่นขอแก้ไข

เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน อีกพวกหนึ่งคือ พวกที่ไม่ได้อยู่ในเขตผังแต่อยู่ติดกับเขตผัง ก็สามารถมีสิทธิยื่นคำร้องได้ เพียงแต่พิสูจน์ให้ได้ว่ามีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร

วิธีการคือ ยื่นที่เทศบาล สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด หรือผังเมืองจังหวัด หรือ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้ ไม่มีรูปแบบ แค่ว่าพิสูจน์ให้ได้ว่ามีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร โดย เจ้าหน้าที่สำนักโยธาธิการและผังเมืองจะเป็นผู้ประสานหลักและรวบรวมข้อมูลจากทางเทศบาลส่งให้ คณะกรรมการผังเมืองเป็นผู้พิจารณาว่าจะแก้ตามที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร้องขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือไม่ และต้องยื่นภายใน 90 วัน

กรณีถ้ายื่นก่อนหรือหลัง 90 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศไปเลย กรรมการผังเมืองพิจารณาดูหรือไม่ กรรมการฯ ก็ดูให้ครบ เพียงแต่ว่าเป็นข้อมูลเท่านั้น เพราะถ้าท่านไปเปิดดูกฎกระทรวงในเรื่องการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ตามมาตรา 18 เรื่องการรับข้อมูลจากประชาชนจนถึงวันที่เข้าคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา ถ้าหลังจากคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาไปแล้ว ปิดคำร้อง 90 วันไปแล้ว จะนำข้อมูลที่ได้มาให้ คณะกรรมการผังเมืองดูประกอบว่าหลังติดประกาศไปแล้ว 90 วัน มีผลอะไรที่ชาวบ้านสะท้อนมาบ้าง เพราะฉะนั้นไม่ได้ปิดกันอะไร

สรุปยื่นที่สำนักงานเทศบาลได้ ไม่มีรูปแบบกำหนดว่าต้องเขียนอย่างไร เพียงเขียนชื่อ ที่อยู่ ระบุว่าบ้านอยู่ที่ตรงนี้ มีโฉนดตรงนี้ ถ้าไม่มีโฉนดหรือไม่มีที่ดินอยู่ในผัง ก็ต้องบอกว่าท่านเกี่ยวข้องกับอย่างไร เช่น เคยมาเที่ยวแล้วเป็นกลุ่มเอ็นจีโอที่รักสิ่งแวดล้อม. เมื่อก่อนมีทิวทัศน์สวยงาม. แต่

ตอนนี้เห็นว่าเปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น. กรรมการผังเมืองจะพิจารณาเองว่า
ท่านเกี่ยวข้องหรือไม่ เป็นดุลยพินิจของคณะกรรมการผังเมือง

เจริญ ปาคร

รักษาการหัวหน้าฝ่ายผังเมือง เทศบาลเมืองมาบตาพุด

ผมขอเพิ่มอีกนิดครับ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี “ผู้มีส่วน
ได้เสีย” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือความเสียหายโดยตรง
จากการดำเนินการตามโครงการของรัฐ

สมเกียรติ กาญจนางกูรพันธุ์

ผู้ได้รับผลกระทบจากการจัดทำผังเมืองใหม่

ผมเป็นเจ้าของที่ดินที่อยู่ในเขตพื้นที่กันชน
ผมมีคำถามสองสามคำถาม ฝากถามวิทยากร

1. ระยะ Buffer Zone ที่กำหนดจากเขตแนวสีม่วงอุตสาหกรรม คือ ป1
มีระยะรวมตามผังปัจจุบันทั้งหมดกี่เมตร
2. ถ้าสมมุติถึงขั้นตอนที่ 6 แล้วมีมติประกาศ 90 วันให้ประชาชนผู้มีส่วน
ได้เสียได้ยื่นคำร้อง แก้ไข เปลี่ยนแปลง ยกเลิก ไม่ทราบมีความสำคัญมาก

น้อยแค่ไหน ถ้าผมไปร้องแล้วจะได้รับความเห็นใจหรือความเข้าใจแค่ไหน และใครเป็นผู้ที่พิจารณา ผมว่าคณะกรรมการผังเมือง พิจารณาไม่ก็คนก็คง ไม่มีปัญญาช่วยผมอยู่ดี

3. ที่วิทยากรว่าจะต้องมีการประกาศทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ และเมื่อก่อนเคยเสนอมีทีวี แต่ถูกตัดไปเพราะเห็นว่าไม่จำเป็น วันนี้ผมคิดว่าผังเมืองมาบตาพุดเป็นต้นแบบที่ดี อยากจะให้เสนอว่า ควรจะออกประกาศทางทีวีด้วยซ้ำ..เพราะว่าเป็นต้นแบบของทั้งประเทศ..วิทยากรก็ได้บอกไปแล้วว่าผังเมืองมาบตาพุดมีความสำคัญ และพร้อมที่จะเป็นต้นแบบให้กับผังเมืองทั้งประเทศ จึงอยากให้เห็นความสำคัญ สำหรับคนที่ไม่ได้มาวันนี้เพราะว่าไม่ทราบข่าว การประกาศทางหนังสือพิมพ์หรือทางวิทยุ บางคนไม่ได้อ่าน ไม่ได้ฟังก็ไม่รู้ เลยคิดว่าให้ออกสื่อทางทีวีเพราะเป็นสื่อที่ถึงประชาชนโดยแท้จริง ขอบขอบคุณครับ

วีระพงษ์ บุญญาสุนธิ์

ผู้ตรวจราชการกรม กรมโยธาธิการและผังเมือง

ขอตอบเลย กรรมการผังเมืองจะพิจารณาลำดับสุดท้าย ก่อนหน้าก็จะมีประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษา แล้วจะมีความเห็นของท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ตอนประชุมพิจารณาคำร้องคณะกรรมการผังเมือง ในกรมโยธาธิการและผังเมือง จะมีอนุกรรมการผังเมือง จะมีการพิจารณาเป็นขั้นขึ้นไป พอประชุมเสร็จจะมีการแจ้งผลให้ประชาชนผู้ร้องได้ทราบ ในเรื่องการชี้แจงประชาชนซึ่งมีกำหนดไว้ถึงช่องทางที่จะให้ประชาชนรับรู้มีส่วนร่วม คือ ประกาศทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ และเว็บไซต์ โดยประกาศติดต่อกันไม่

เกิน 7 วัน ในส่วนโทรทัศน์ตามกฎหมายฯ ว่าถ้าท้องถิ่นไหนจัดทำหอที่คณะกรรมการผังเมืองเป็นกรณีไป ก็คงต้องอาศัยเทศบาลเสนอไปที่กรมโยธาธิการและผังเมือง ว่า ขอให้ฝ่ายเลขานุการเรื่องเสนอคณะกรรมการผังเมือง เพื่อพิจารณาว่า ถ้ามาบตาพุดเป็นเรื่องระดับชาติอย่างนี้สมควรที่จะออกทีวีในการประชุมประชาชน ก็น่าจะเป็นหน้าที่ของทางเทศบาลและโยธาผังเมืองจังหวัดที่จะเป็นพี่เลี้ยงให้ช่วงนี้นะครับ ขึ้นกับว่าเทศบาลเมืองมาบตาพุดมีงบหรือไม่

คำร้องที่ท่านยื่นช่วงตอน 90 วันนั้น กรรมการผังเมืองกำกับสุดท้าย จะสังเกตเห็นจากการประชุมคณะที่ปรึกษา จำนวน 21 คนนี้ทั้งท้องถิ่น ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นได้มาเป็นที่ปรึกษา ก็จะเป็นตัวกรองให้เหตุผลว่า ท้องถิ่นคิดอย่างไร กรมฯ คิดอย่างไร จังหวัดคิดอย่างไร ถ้าแนวความเห็นไปในแนวทางเดียวกัน ชุมชน หรือคนในพื้นที่คุยกันได้กรรมการผังเมืองก็จะผ่านไป ถ้าความเห็นขัดแย้งกัน กรรมการผังเมืองก็จะไปดูอีกทีหนึ่ง บางครั้งกรรมการผังเมืองจะลงพื้นที่ไปใช้ข้อมูลเอง

เจริญ ปาคร

รักษาการหัวหน้าฝ่ายผังเมือง เทศบาลเมืองมาบตาพุด

เรื่องระยะ Buffer Zone ในทางเทคนิคจะมีการบอกว่าระยะห่าง 200 -500 เมตร โดยดูสภาพแวดล้อมรอบพื้นที่ด้วย ทางด้านสีที่แนวขวางก็ห่าง 200 เมตร ขึ้นอยู่กับลักษณะของพื้นที่ อย่างตรงบริเวณปากอวน. ตั้งแต่ขอบของการนิคมฯ จนถึงแนวถนนขึ้นอยู่กับการบรรยาย วิธีการผัง

เมืองจะบรรยายพื้นที่เพื่อให้่ายต่อการตรวจสอบจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไป บางทีไปตามแนวนอนบ้าง ไปตามแนวขอบบ้าง ไปตามระยะทางบ้าง ขึ้นกับความเหมาะสม แต่ตอนนี้เอาพื้นที่ที่มีความจำเป็นขึ้นพื้นฐานก่อน โดยเอาพื้นที่ที่มีปัญหาที่อยู่ในพื้นที่ ก1 ผมขอแนะนำว่าให้ทำอย่างนี้ เวลาเราจะให้ข้อมูลกลับมาตอนรับฟังความคิดเห็น ให้แสดงเจตนาด้วยว่าเราจะมีโครงการหรือจะทำอะไร แล้วมันขัดกับข้อกำหนดเดิมที่มีอยู่หรือไม่ คือถ้าข้อกำหนดที่เราอ่านแล้วมันขัดกับการดำรงชีวิตของเราหรือมันไปขัดแย้งกันก็ช่วยให้ข้อมูลกลับมาด้วย เพราะบางทีมันเกิดจากการที่คนแสดงความคิดเห็นว่าไม่ยากได้พื้นที่นี้แต่เขาขายที่ดินไม่ได้เพราะไม่มีโครงการอะไรจะเกิด หรือยังไม่ได้ตกลงกัน ในทางกลับกัน ทางอุตสาหกรรมก็เช่นกัน เวลาเขาให้ข้อมูลกับเรา ทำเรื่องมากก็จะบอกว่าเรามีโครงการหนึ่ง สอง สาม สี่ ผมก็บอกว่าผมขอแผนก่อน แผนที่ท่านดำเนินการหรือแสดงว่าท่านได้มีการดำเนินการมาแล้ว แต่ถ้าบอกว่า แคมีแผนเฉยๆ ผมก็จะบอกว่าท่านเป็นรูปแบบบริษัท ท่านมีการประชุมคณะกรรมการใช้ไหม มีการเชิญประชุม คือเอกสารต่างๆที่มันจะพิสูจน์ได้บ้าง ตรงนี้จะเป็นสิ่งประกอบการพิจารณาความเห็นของประชาชน

ส่วนในเรื่องของโทรทัศน์ ผมเพิ่มเติมนิดหนึ่งว่า เรามีกลุ่มองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs) มีกลุ่มอะไรต่างๆ ที่ออกทีวี เราก็จะสามารถออกทั้งข่าว ทั้งอะไรได้ ไม่จำเป็นต้องไปขออนุญาตโดยตรง ผมไม่แน่ใจว่าทำได้ไหม แต่น่าจะทำได้วิธีการคือ เราก็ส่งไปหานักข่าวที่เราคุ้นเคยให้ออกข่าวให้เรา ก็ช่วยประชาสัมพันธ์ได้

เจริญ เดชคุ้ม

ตอนนี้ถือว่าผังเมืองก็มาแค่ในรูปของ
ที่ดิน แต่ชาวบ้านบางครั้งก็ไม่เข้าใจในเรื่อง
ของผังเมือง จริงๆแล้วในเรื่อง Buffer Zone
ผมมองในแง่ความคิดของผม โรงงาน

อุตสาหกรรม และชุมชน โดยภาครัฐควรให้ค่าชดเชยในแง่ของการใช้ที่ดิน
หน้า Buffer Zone ในแง่สิทธิของการซื้อ เวนคืน การเช่า การเช่าระยะ
ยาว การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ การใช้สิทธิพิเศษทางภาษี เพื่อเป็น
การชดเชยให้ชุมชน ต้องมีการชดเชย ในอนาคต ภาครัฐต้องคิดว่าจะให้
โรงงานกับชุมชนอยู่ด้วยกันได้อย่างไร เป็นค่าประกันความเสี่ยงให้ชุมชนใน
การอยู่ในเขต Buffer Zone ซึ่งคิดมาแล้วประมาณ 654 ล้านบาท เพื่อการ
จัดการด้านสิ่งแวดล้อม ต้องมีการจัดการในเรื่องของภาษี ผลกระทบของ
พื้นที่ต้องให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไปทบทวนดู ช่วยใช้ดุลยพินิจว่า
เราจะอยู่อย่างไรให้ชุมชนมีความสุข โรงงานอยู่ได้ ชุมชนอยู่ได้ ขอฝากผัง
เมืองไว้แค่นี้ ขอบคุณครับ

อาจารย์ชูวิทย์ สุจนายา

อาจารย์สถาบันอาศรมศิลป์

และผู้แทนเครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุด

ผมว่าเรื่องนี้มีการศึกษามาเยอะแล้ว

แต่ว่าความเข้าใจจะตรงกันหรือไม่ ประเด็น

มันอยู่ที่ ผมได้ไปชี้แจงที่กระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ก่อนที่จะมีการนำเสนอนายกรัฐมนตรีเรื่องที่ผมใช้คำว่า buffer instant ซึ่ง Buffer Zone ก็มีการพูดถึง แต่หัวใจสำคัญที่เราพูดถึงคือ ระยะห่าง ซึ่งเค้าบอกว่าได้มีการศึกษาด้านเทคนิคกันมาแล้ว ว่าทำไมระยะห่างต้องเป็น 2,000 เมตร และลดหลั่นกันลงมา 6 ประเภที่ ตั้งแต่โรงไฟฟ้า นิวเคลียร์ และพวกสารที่ก่อเบนซิน พวกเหล่านี้คือ ระยะ 2,000 และก็ลดหลั่นกันไปถึง 500 อันนี้คือ buffer instant อันที่สองนี้เค้ามีการศึกษาทางเทคนิคมาบ้างว่าทำไมต้องมีระยะห่างเท่านี้ อันนี้คือหลักการนะครับ

เรื่องที่สองคือเรื่อง Protection Strip คือระยะแนวป้องกัน อันนี้ชัดเจน โรงงานอุตสาหกรรมต้องทำ มีระยะตั้งแต่ 0 - 50 ถ้าไม่พอคุณต้องสร้างกำแพง หลักการคือปลูกต้นไม้เป็นป่าไม้ใช้ปลูกห่อหมก นี่คือ Protection Strip จะอยู่ในพื้นที่โรงงาน ไม้ใช้ปลูกในพื้นที่ชาวบ้านนะครับ อันนี้ชัดเจนครับ แต่ buffer instant คือระยะห่าง เพราะว่าจากการศึกษาพบว่าสิ่งที่มันเกิดคือ โรงงานแต่ละประเภทไม่เหมือนกัน อันนี้คือสิ่งที่เป็

ข้อเสนอ ซึ่งผมเรียนชี้แจงต่อทางสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากร
ธรรมชาติ. และสิ่งแวดล้อม

เรื่องสุดท้าย นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)
ได้สั่งการแล้วให้เป็นแนวปฏิบัติ ประเด็นคือ ถ้าท่านมีพื้นที่สีเขียวอะไรก็
แล้วแต่เป็นพื้นที่เกษตร ท่านก็มีสิทธิปลูกสร้างเต็มในพื้นที่ของท่านไม่ได้รุก
ล้ำนะครับ ตามข้อกำหนด อันนี้โดยหลักการนะครับ แต่ถ้าโรงงานจะปลูก
สร้างโรงงานใหม่จะต้องมีระยะห่างตามประเภทของโรงงานว่ามีการก่อ
มลพิษหรือไม่ มีสารเบนซินหรือไม่ มีสารไวโอซีหรือไม่ ต้องไปตรวจสอบ นี่
คือสิ่งที่คุณเจริญพูด ถ้ากฎหมายออกมาก็สามารถดำเนินการได้หมด และ
ถ้าผู้ประกอบการออกกฎหมายมามาก อาคารหรืออาคารบางชนิดจะปลูก
สร้างไม่ได้ เพราะกฎหมายไม่ย้อนหลัง คุณจะต้องผ่านตามกฎหมายใหม่ที่
นายกรัฐมนตรีได้สั่งการไปแล้ว ชัดเจน ไม่ได้ไปลิดรอนสิทธิกับพื้นที่ปลูก
สร้างเดิมนะครับ และไม่ได้อำนวยความสะดวกให้ชาวบ้าน แต่โรงงานสร้างใหม่
ไม่ได้ ที่นี้ประเด็นเรื่องการเยียวยา มันมีบางพื้นที่ที่ชุมชนกับโรงงานอยู่
ติดกัน ซึ่งแก้ไขไม่ได้ อันนี้ต้องมีการชดเชยให้กับชาวบ้าน ถือว่าชาวบ้านถูก
ลิดรอนสิทธิ คำว่า ชุมชน คือ พื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรา
มีการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเป็นหมู่บ้านจัดสรร อย่างนี้แสดงว่าพื้นที่ตรงนั้น
ต้องระบุเป็นพื้นที่สีเหลือง ส่วนสีเขียวคือพื้นที่ที่คุณปลูกบ้านเดี่ยวหรือปลูก
อาคารพาณิชย์ เดียวนี้กลายเป็นว่ารัฐบาลต้องมาเวนคืนในพื้นที่ บริเวณ
Buffer Zone นี่ไม่ใช่หลักการ โรงงานจะต้องถอยหลัง ต้องคุยกัน ต้องดูว่า
โรงงานมีผลกระทบมากน้อยขนาดไหนต่อชุมชน แต่ Protection Strip ต้อง
ทำ อันนี้บังคับ ต้องทำในที่ของคุณด้วย แต่ถ้าคุณเป็นนิคมอุตสาหกรรมก็ต้องทำ

Protection Strip 50 เมตรรอบพื้นที่คุณด้วย นั่นคือในหลักการคุณต้องทำ
กำแพง

ธงไชย พรমনาค

เทศบาลชุมชนบ้านบน

ในการศึกษาเรื่องข้อกำหนดอย่าง
ที่เจริญ เดชคุ้มบอกเรื่องผังในทะเล ถ้าร่าง
ผังเมืองฉบับนี้ผ่าน โรงงานอุตสาหกรรมจะ
ไม่สามารถก่อสร้างในทะเลได้ครับ

สินชัย พรหมสร

กรรมการชุมชนชากลูกหญ้า

ผมเป็นหนึ่งในครอบครัวที่เกิดอาการผื่น
ขึ้นเมื่อปี 2529 - 2536 ตรงนี้ก็หัวอก
เดียวกับลุงน้อย ใจตั้ง ที่โดนเวนคืนในราคาที่น้อยนิดมาก และ
ภาคอุตสาหกรรม.ภาครัฐไม่ได้เอาไปใช้ประโยชน์ต่อ.ในส่วนของผังร่างฉบับ
ปัจจุบัน จะเห็นว่า พื้นที่ที่ผมอยู่ตรงถนนสุขุมวิทซอย12 - สุขุมวิท 20 ตรง

นั่นจะเป็นพื้นที่ที่อยู่ใต้ลมของนิคมอุตสาหกรรม อยากให้มีการแก้ไขเร่งด่วน ก่อนที่จะเลยระยะเวลาของกรมโยธาธิการและผังเมือง ในส่วนของพื้นที่ที่ต้องแก้ไข อยากให้ไปดูในพื้นที่สีม่วง ซึ่งเป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรมและคลังสินค้า พื้นที่ที่วานี้ไปอยู่ในพื้นที่รอยต่อระหว่างชุมชนชากลูกหญ้าและชุมชนมาบชะลูต ซึ่งมีสถาบันการศึกษาอยู่ 3 แห่ง การจะเอาพื้นที่นี้เป็นพื้นที่อนาคตให้กับผู้ประกอบการที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมนั้น ไปโอบล้อมโรงเรียนนิคมระยองวิทยาคมนิคมอุตสาหกรรม อยู่ซ้ายมือตรงกล่องสี่เหลี่ยมระหว่างถนนสุขุมวิท 12 กับถนนสุขุมวิท 20 ซึ่งร่างผังใหม่นี้ก็ตกสุขุมวิท 14 กับสุขุมวิท 16 ไปนะครับ ซึ่งหมายถึงว่า พื้นที่ตรงนั้นเป็นพื้นที่สีเหลือง คือเป็นชุมชนที่มีความหนาแน่นน้อย ชุมชนชากลูกหญ้าเป็นชุมชนอันดับสองของเทศบาลนครเมืองมาบตาพุดนะครับ แต่ว่าบริษัทที่ปรึกษาในการจัดทำร่างผังนี้กลับละเลยไม่ลงให้ว่าพื้นที่ตรงนี้เป็นพื้นที่สีเหลือง เป็นชุมชนที่อาศัยอยู่จริง ในส่วนที่อยากให้ปรับเปลี่ยนคือ ในส่วนที่อยู่ในชุมชนมาบชะลูตกับชุมชนชากลูกหญ้า จะเห็นว่ามี โรงเรียนระยองวิทยาคมนิคมอุตสาหกรรมและโรงเรียนเทศบาล อยู่ในผังพื้นที่สีม่วง รวมทั้งโรงเรียนมาบชะลูต วัดมาบชะลูตซึ่งเป็นผังอยู่ในลักษณะของต้นลม อันนี้น่าจะปรับเปลี่ยนให้เป็นกันชนสำหรับนักเรียน ซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติในอนาคต และสถาบันการศึกษาทั้ง 3 แห่ง กับวัดให้เป็นพื้นที่สีม่วง ทำให้ย้ายไปอยู่อีกด้าน อันนี้ไม่สมควรอย่างยิ่ง ขอให้บริษัทที่รับดำเนินการไปแก้ไขด้วย ผมไม่รู้ว่าเป็นอะไร ทางชุมชนคงยอมไม่ได้หรอกที่จะให้เอามลพิษไปครอบสถาบันการศึกษา และทางวัด วันนี้พี่น้องมาบชะลูต มาหลายท่านแต่ก็มองไม่เห็นปัญหาที่แสดง ส่วนประเด็นที่สอง ในเรื่องการกำหนดพื้นที่ที่เป็นแนวป้องกัน อยากจะให้แจ้งในส่วนที่เป็นแนวกันชนออกมาให้เห็นให้ชัดเจน ป1-7 คือแนวกันชนซึ่งแฝงอยู่ในสีแนวป้องกัน

ตามที่คุณสมหมายบอก อยากให้ออกมาให้ชัดเจนในส่วนของแนวป้องกันว่า Protection Strip ทำแฉงอยู่ในสีเขียว ซึ่งเป็น Buffer Zone ตรงไหนประเด็นสุดท้ายเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดผังสีในเรื่องของ Protection Strip ให้ทางบริษัทผู้รับดำเนินการไปทำการบ้านมา ตรงนี้ถือว่ามีความพึงพอใจต่อในส่วนของภาคประชาชนในระดับหนึ่งแล้ว อยากจะให้ทางบริษัททำงานสมกับค่าจ้างที่เป็นเงินภาษีของประชาชน ในการดำเนินงานต้องให้คณะ กรรมการจัดจ้างพิจารณาด้วยนะครับ สุดท้าย ถ้าไม่มีการแก้ไขในประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมา ที่เสนอแนะขึ้นไป ก็คงต้องมีการคัดค้านกันระหว่างช่วงติดประกาศ 90 วัน ยังไงก็ช่วยพิจารณาความเร่งด่วนที่เสนอมานี้ และความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนโดยเฉพาะของเด็กนักเรียน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติด้วย ขอขอบคุณครับ

สมหมาย เอี่ยมมงคลสกุล

นักผังเมืองชำนาญการ

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยอง

ประเด็นแรกเรื่องถนน จริงๆ แล้วในผังเมืองรวม เราไม่ได้ใส่ชื่อถนนทุกเส้นเราจะใส่เฉพาะเส้นหลักที่เกี่ยวกับคำบรรยาย หรือที่เกี่ยวข้องพื้นที่ในลักษณะของการบรรยายขอบเขต จึงไม่ได้ใส่ชื่อถนนทุกเส้นนะครับ

สีม่วงที่พูด ป1 - 3 ที่ทำโดยบริษัทที่ปรึกษาจริงๆ คือ ทางนั้นรับฟังเรื่องพวกนี้มาแล้วและเคยเสนอแล้วว่าพื้นที่ตรงนี้เป็นพื้นที่เหมือนกับเป็น buffer แต่เบาบาง เนื่องจากขอบเขตหลักการในการให้เขตนิคมเป็นสี

ม่วง ประกอบกับทางผู้ว่าการนิคมมาบตาพุดเองบอกว่าจะขอรับผิดชอบดูแลในพื้นที่ตรงนี้ในการประชุมร่วมกับคณะกรรมการจังหวัด ผมเลยบอกให้ใส่เข้าไปในรายงานการประชุมด้วย เพราะเขาพูดถึงเรื่องขอบเขตและหลักเกณฑ์ตรงนี้ จริงๆ แล้ว ในแนวความคิดของผู้วางผังเมืองเองไม่ได้ตั้งใจเอาพื้นที่ตรงนี้ไปใส่เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมนะครับ อาจจะมองแค่ถ้าเป็นไปได้ว่า เจตนารมณ์ของการนิคมฯ เองว่าจะประกาศเป็นเขตนิคมซึ่งการประกาศเขตนิคมฯ จะมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการของการนิคมฯ อยู่ ซึ่งจะทำอะไรบางอย่างไม่ได้ อย่างเช่น การเคหะฯ จะมาซื้อที่ของการนิคมฯ เขาก็ต้องกันบางส่วน เพราะว่ามันไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการประกาศเป็นเขตนิคมฯ ในการดำเนินการบางอย่าง เขาก็อาจจะเก็บส่วนที่ตรงนี้ไว้เพราะมันไปเกี่ยวพันกับส่วนของอุตสาหกรรม พื้นที่ตรงนี้อาจจะเป็นส่วนโลจิสติกส์ หรือส่วนสำนักงาน ที่มันพอจะทำได้ในกรอบวัตถุประสงค์ของการนิคมฯ เอง ซึ่งตอนนี้ในแผนแม่บทของการนิคมฯ เรื่องผังเมืองที่มีอยู่นั้นมันยังไม่เกิดความชัดเจนในส่วนนี้ เขาบอกว่า เขาขอให้มันเป็นบริเวณที่เขาจะพิจารณา แต่ในประเด็นตรงนี้ไม่ใช่ว่าละเอียดที่พิถีพิถันเสนอขึ้นมาเรื่องสินะครับ แต่ว่าประเด็นเรื่องชุมชนมีจริง ในเรื่องของการแก้ไข ขอเรียนว่า ตอนนี้เราแก้ไขโดยฉับพลันไม่ได้ เพราะผังตรงนี้ถูกผ่านไปสู่คณะกรรมการระดับจังหวัดไปแล้ว แต่มันจะกลับมาอีกครั้ง ผมขอย้ำว่าช่วงที่มีการประกาศ 15 วันจะประสานกลับไปให้ชุมชนที่มีการพิจารณาอีกที กลับไปอีกเพื่อเอาข้อมูลตรงนี้ไป ตรงนี้หลังจากที่ผ่านการประชุมประชาชนไปแล้ว ในเรื่องของชุมชนต่างๆ ที่อยากแสดงตัวตนเป็นพื้นที่สีเหลืองหรือสีอะไรก็แล้วแต่ ถือเป็นส่วนหนึ่ง ในอีกทางหนึ่งทางอุตสาหกรรมหรือการนิคมฯ เองก็มีเหตุผลของเขาส่วนหนึ่ง จากตอนนี้ที่ประมวลผลซึ่งเราพอจะทำได้นะ แต่ว่าพอมีสื่อข้อมูลที่กลับมาอย่างที่ว่าสี

ชัยบอกว่า ชุมชนที่มีความหนาแน่นเป็นอันดับที่สองของเขตเทศบาล อันนี้เป็นข้อมูลที่ที่สามารถนำเสนอข้อมูลกลับมา และก็มีอีกส่วนหนึ่ง สีม่วงที่ติดกับตัววัดหรืออะไรก็แล้วแต่ ในด้านขอบ จริงๆ แล้ว สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดระยองเคยเสนอว่าจะต้องมีสีเขียวอ่อนตรงนั้น แต่ด้วยเหตุผลทางเทคนิค ผมก็ไม่แน่ใจว่ากรมโยธาธิการและผังเมืองจะพิจารณาอย่างไร แต่ยังเป็นข้อมูลที่ให้ทางกรมโยธาธิการและผังเมืองพิจารณาอยู่ คือยังไม่ได้กลับมาเป็นความคิดเห็น ตอนนั้นมันมีข้อกำหนดว่าพื้นที่ 50 เมตรหรือพื้นที่ตามระยะที่ทางตารางของคณะกรรมการสี่ฝ่ายให้มาว่าพื้นที่ควรจะเป็นเท่าไร พื้นที่ที่กำหนดตรงตัวที่เป็นสี ตามความเห็นของสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดระยองเองอยากให้ใส่เป็นสี แต่ทางเทคนิคผู้เชี่ยวชาญบางท่านก็บอกว่ามันยังอยู่ในข้อกำหนดได้ สีจะมีปัญหาในเรื่องอะไรก็แล้วแต่ แต่ ณ ตอนนี้มีมีการแสดงความคิดเห็นแบบนี้ก็ขอเก็บความคิดเห็นนี้มาเป็นข้อมูลส่วนหนึ่ง อยากให้แสดงความคิดเห็นนะครับ ยกตัวอย่างเหมือนกับในผังเมืองรวมระยอง หรือผังมาบตาพุดที่เคยมีอยู่แล้ว คือไม่ได้ละเลยข้อมูลที่พวกท่านให้มา แต่ว่าบางส่วนมันต้องมีลำดับขั้นตอนในการแก้ไข และการดำเนินงานครับ

ธงไชย พรมนา

เทศบาลชุมชนบ้านบน

พื้นที่สีม่วงลายซึ่งเป็นชุมชนที่ผมอยู่ตอนนั้น เป็นพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้สร้างโรงงานที่ไม่ก่อมลพิษ จึงมีคำถามว่าโรงงานประเภทไหนบ้างที่ไม่ก่อมลพิษ เท่าที่เห็นเดี๋ยวนี้แม้กระทั่งโรงงานที่รับซื้อของเก่า ก็ยัง

สร้างปัญหา ส่งกลิ่นเหม็น เผาขยะ ก็ถือว่าเป็นการสร้างมลพิษแล้ว ข้อสอง โรงงานที่อยู่ก่อนหน้านี้ที่ส่งผลกระทบโดยตรงจะอย่างไร ข้อสาม การประกาศตามขั้นตอนที่ 6 เข้าใจว่า ตอนนี้อยู่ในขั้นตอนที่ 3 นะครับ ก่อนที่จะถึงขั้นตอนที่ 6 มันต้องใช้เวลานานอีกที่มาน้อยแค่ไหน ในพื้นที่จริงการเปลี่ยนแปลงนี้มันจะมีอะไรเกิดขึ้น และที่บอกว่ามีการใช้พระราชบัญญัติการควบคุมอาคารมาดำเนินงานอยู่ในช่วงนี้ ผมจึงอยากทราบว่าระยะเวลาจนกว่าจะถึงขั้นตอนที่ 6 ต้องใช้เวลานานเท่าไร ทั้งนี้ทั้งนั้น ก่อนที่จะมีการสรุปสี่ต่างๆ โดยเฉพาะพื้นที่กันชน ถ้ามีเครื่องมือหรือรูปแบบในการเยียวยาที่ชัดเจน อยากให้มาคุยกับชุมชนหรือประชาชนที่ได้รับผลกระทบและ/ หรือคาดว่าจะอยู่ในแนวเดียวกับพวกนี้ให้เป็นรูปแบบหรือรูปธรรมจริงๆ ไม่ใช่ไปกำหนดมาก่อนแล้วค่อยมาหาแนวทางแก้ไข มันเป็นไปได้น้อยมากครับที่ชาวบ้านจะยอม สุดท้ายก็คือ การผังเมืองที่ผ่านมา ผมพูดได้เลยว่าผมไม่เคยได้รับข้อมูลว่ามีการทำผังเมืองอยู่ในมาบตาพุดมา 30 ปีแล้วก็เพิ่งจะได้รับทราบในครั้งนี้นะครับ ขอขอบคุณครับ

สมหมาย เอี่ยมมงคลสกุล

นักผังเมืองชำนาญการ

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยอง

ขอความชัดเจนหน่อยครับที่ว่า ไม่เคยได้รับข้อมูลหมายความว่า
ครั้งนี้ได้รับข้อมูลใหม่ครับ

ธงไชย พรมนา

เทศบาลชุมชนบ้านบน

ครั้งนี้ชัดเจนครับ ที่ผ่านมามีความหมายว่า ตั้งแต่ผังเมืองปี 2541
ครั้งนี้แหละครับที่กำลังทำกันเพิ่งได้รับข้อมูล

สมหมาย เอี่ยมมงคลสกุล

นักผังเมืองชำนาญการ

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยอง

เรียนอย่างแรกเลยว่า ในรูปแบบการทำผังเมืองที่ผ่านมา 3 ครั้ง
เป็นการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการจากส่วนกลางมาสู่ส่วนภูมิภาค ที่นี้ใน
ส่วนของชุมชนบ้านบน คงต้องเรียนอย่างนี้ ชุมชนบ้านบนอยู่ใต้แอร์ไอแอล
ถูกต้องไหมครับ ผมคงต้องเรียนอย่างนี้ เราดูที่พื้นฐานของเก่าที่มีอยู่
ครับ ชุมชนบ้านบนเป็นสีม่วงเข้มที่มีอยู่เดิม เพราะฉะนั้น ในเรื่องแรกเลย
คือกรรมสิทธิ์ที่ดินหรือกิจกรรมที่มีอยู่ คือที่โรงงานเขามีอยู่ก็คัดกรอง
เฉพาะบางประเภท ที่นี้จะทำอะไรทำอะไรไม่ได้จริงๆ ตอนปิดประกาศ 15
วันจะมีข้อมูลเอกสารแนบท้ายบัญชีประเภท ซึ่งจะบอกว่าโรงงานประเภท
ไหนที่สมควรให้มีอยู่ในพื้นที่ ประเภทไหนไม่สมควรให้มีอยู่ในพื้นที่ ที่นี้ใน
แต่ละชนิดประเภทของโรงงานก็มีความเป็นมลพิษ มลภาวะที่ต่างกัน
อาจจะเป็นเรื่องเสียง หรือเรื่องอะไรก็แล้วแต่ ตรงนี้อาจจะขอส่งผ่าน
กลับไปให้ชุมชนว่า ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ คือตอนนี้เรามีมาตรฐาน
อยู่ส่วนหนึ่งจาก ข้อมูลส่วนหนึ่งจากโรงงานที่มีอยู่ในพื้นที่ แต่ก็ยังขาด

ข้อมูลอยู่ อย่างที่พี่ธงชัยว่า ฉะนั้น ในตอนที่รับฟังความคิดเห็นอยากให้ส่งข้อมูลปัญหาที่พบตรงนี้กลับมาด้วย เราจะได้นำไปเสนอต่อคณะกรรมการว่ามันมีปัญหาในเรื่องนี้ หรือในทางเทคนิคมีปัญหาอย่างไร ผมขอเรียนยกตัวอย่าง เช่น ร้านเบเกอรี่ก็มีอยู่หลายแบบ ในอุตสาหกรรมคำว่าโรงงานก็มีอยู่หลากหลาย พอใช้คำว่าโรงงาน เราก็อาจจะมองว่ามันเป็นเรื่องของโรงงานโดยเฉพาะเลย ซึ่งมันไม่ใช่ มันมีกิจกรรมหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรที่เขามีอยู่ ส่วนที่สอง การที่เราพยายามเอาเรื่องของแนวป้องกัน (Protection Strip) ของคณะกรรมการสี่ฝ่ายเข้าไปแทรกในข้อมูลตรงนี้ เดี่ยวคงจะมีความชัดเจนของข้อมูลกลับมา ผมขอใช้คำว่าชาวทแยงม่วง บางคนใช้คำว่าม่วงลายในพื้นที่ พอมีการติดประกาศโฆษณาแล้ว ผมอยากให้ท่านลองอ่านข้อกำหนดดู ถ้าไม่เข้าใจอย่างไรสามารถติดต่อไปทางเทศบาล หรือสำนักกรมโยธาธิการและผังเมืองก็ได้ เบอร์โทร. 038-694-038-9 โทรหาหรือปรึกษาก็ได้ว่า ปัญหาคืออย่างนี้ พี่อ่านแล้วไม่เข้าใจ จะได้อธิบายได้ว่ามีปัญหาอย่างไร จะเห็นว่าตอนที่ผมได้เข้ามาทำงานแล้วมาเรียนกลับไป อาจารย์ของผม คืออาจารย์ชูวิทย์ ได้มีการพูดกันถึงว่าปัญหาของผังเมืองคือการสื่อสาร การพูดคุยกัน และการสร้างความเข้าใจ เพราะการผังเมืองถูกมองเป็นเรื่องยากเราต้องทำความเข้าใจให้ตรงกัน การที่ได้พูดคุย ได้มีการอธิบายจะทำให้เข้าใจอะไรได้มากกว่าและจะทำให้การทำงานในขั้นต่อไปมีการพัฒนา และมีความเข้าใจกัน ก็อยากให้มีการสื่อสารแบบนี้ก็ หากพอมีข้อกำหนดที่มีชัดเจนผ่านทางกรมโยธาธิการและผังเมืองกลับมาแล้ว จะต้องคุยกันอีกที่ว่าความคิดเห็นของชุมชนเป็นอย่างไร ของชาวบ้านเป็นอย่างไร และข้อมูลเหล่านี้จะถูกส่งกลับไปให้คณะกรรมการผังเมืองที่กรมฯ พิจารณาข้อคิดเห็นต่อไป

ตอบคำถามข้อ 2 ระยะเวลาตอนนี้นับไป ถ้าเดือนกรกฎาคมผ่าน ขั้นตอนของกรมโยธาธิการและผังเมือง สิงหาคม จะมีการประชุม อนุกรรมการผังเมืองกัน และมีอีกช่วงเวลาซึ่งผมบอกไม่ได้แน่ชัดกับว่าทาง นั้นมีคิวที่รออีกเท่าไร แต่ว่ากรณีนี้อาจจะต้องจัดให้เป็นกรณีพิเศษ อาจจะต้องใช้เวลาอีกประมาณ 2 - 4 เดือน แปลว่า ในช่วงของการต้องติด ประการศ 90 วัน อาจจะใช้เวลา 4 - 6 เดือน อันนี้โดยคร่าวๆ นะครับ

คำถาม – คำตอบ

ในช่วงการติดประกาศ 90 วัน ถ้าโรงงานมีการยื่นคำร้องเข้ามาขอให้ปรับ พื้นที่เป็นพื้นที่สีม่วงดั้งเดิมเหมือนอดีตที่เคยมีมาจะอย่างไร แล้ว กรรมการพิจารณาให้เปลี่ยน ประชาชนจะอย่างไร

ถ้าตามกฎหมายคือจบ ฟ้องศาลปกครองก็ไม่ได้ แต่เคยมีกรณี ตัวอย่างเช่นนี้คือที่ทับสะแก ซึ่งเป็นที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตทำโรงงาน ไฟฟ้า มีเนื้อที่ 2,000 กว่าไร่ ทางกรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนดให้เป็น พื้นที่เกษตรห้ามทำโรงไฟฟ้า ชาวบ้านแห่กันยื่นคำร้องขอให้กรมโยธาธิการ และผังเมืองกำหนดให้เป็นสีเขียวอย่างเดิมตลอดไป พอเข้าอนุกรรมการ พิจารณาคำร้อง ทางฝ่ายการไฟฟ้าฝ่ายผลิตก็ยื่นคำร้องให้เป็นสีม่วง อนุกรรมการฯ ก็พิจารณาคำร้องของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต อันนี้ขึ้นอยู่กับ เหตุผลนะครับ ถ้ากรรมการพิจารณาแล้วให้เปลี่ยนกลับไปเป็นสีม่วงก็ ขึ้นอยู่กับชุมชนแล้วครับ เพราะกระบวนการทางด้านกฎหมายมันจบแล้ว ศาลปกครองก็รับฟ้องไม่ได้เพราะมันไม่ใช่คำสั่งศาลปกครอง ใน

พระราชบัญญัติพิจารณาศาลปกครองบอกว่า การอุทธรณ์ตรงนี้ต้องเป็นเรื่องคำสั่งของศาลปกครอง เพราะเมื่อกระบวนการเสร็จจากตรงนี้ต้องไปออกกฎของกระทรวง สามารถดูเหตุผลได้ในเว็บไซต์ของกรมฯ ดูกรณีตัวอย่างนี้ได้ ถ้าท่านเห็นว่าคณะกรรมการฯ ออกกฎโดยมีข้อบกพร่องได้ว่าออกกฎโดยไม่ชอบ
(คุณวีระพงษ์)

ปัจจุบันที่บ้านค่ายมีนิคมเอกชนแห่งหนึ่งเสนอให้บ้านค่ายจัดตั้งเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรม และเข้าใจว่าปัจจุบันผังเมืองของบ้านค่ายหมดอายุ จึงมีคำถามว่าตัวพระราชบัญญัติควบคุมอาคารสามารถไปควบคุมการนิคมฯ ได้หรือไม่ ซึ่งก็คงไม่ได้อย่างที่คุณวีระพงษ์บอก จึงอยากทราบว่า ชุมชนจะทำการใดได้บ้างที่ไม่ทำให้เกิดนิคม (ชุมชนบ้านค่าย)

ไม่มีการประกาศเขตนิคมในผังเมืองบ้านค่ายตั้งแต่แรก และตอนนี้พื้นที่ที่ว่างก็อยู่ในเขตผังเมืองรวมจังหวัดระยอง ไม่อยู่ในผังเมืองบ้านค่ายด้วยซ้ำ ร้างผังเมืองรวมชุมชน ฯ จังหวัดระยอง พื้นที่บ้านค่ายยังคงเป็นสีเขียวและสีเทาเขียวอยู่เหมือนเดิมครับ และข้อมูลปัจจุบันพื้นที่ตรงนั้นผมไม่แน่ใจว่าประกาศออกมาอย่างไร แต่ทุกประกาศก็รวมพื้นที่นิคมไปส่วนหนึ่งแล้ว ผมไม่รู้ว่าการประกาศเป็นเขตนิคมฯ มีเงื่อนไขอะไรอย่างไร ซึ่งตรงนี้คงต้องถามทางการนิคมฯ แล้วว่า มันเป็นอย่างไร แต่ ณ เบื้องต้นตอนนี้ ทางผังของจังหวัดเองยังมีหลักการที่จะคงพื้นที่สีเขียวตามที่เรียนไปครับ (คุณสมหมาย)

เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุดร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ขอประชาสัมพันธ์นะครับ ถ้าท่านสนใจเรื่องข้อมูลการจัดทำร่างผังนี้ เป็นผังขั้นตอนที่ 2 ลองดูที่เว็บไซต์ของเทศบาลเมืองมาบตาพุด <http://www.maptaphutcity.go.th> อันนี้ก็สามารถดูได้ และอีกประเด็นหนึ่ง ผังเมืองถูกประกาศเป็นโครงการที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนะครับ (คุณเจริญ ปาคร)

ผศ. ดร. มนลixa เพชรานนท์
อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง
และเครือข่ายนักวิชาการเพื่อมาบตาพุด

ในฐานะตัวแทนเครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุด อาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกคนต้องขอขอบคุณท่านผู้มาร่วมการสัมมนาในวันนี้ หวังว่าเราคงมีโอกาสมาคุยกันอีกในลักษณะแบบนี้ และได้รับความร่วมมือจากพื้นที่และในเรื่องผังเมืองที่เกี่ยวกับพื้นที่กันชนและพื้นที่ป้องกัน เราเห็นว่ามันน่าจะปฏิบัติได้จริง และขอเป็นการบ้านฝากไปให้กับชุมชนให้ร่วมกันพิจารณาผังเมืองที่กำลังจะประกาศออกมานะคะ

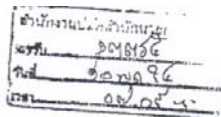
เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุดร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ภาคผนวก

เวกวิชาการเพื่อมาตาพูด

กศทางพังเมืองรวมมาตาพูดและพื้นที่กันชน

หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีที่ นร 0404/5361 ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 เรื่องมาตรการสร้างความยั่งยืนในการกำหนดแนวกันชน (buffer)

ที่ นร ๐๔๐๔/๕๓๖๑

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ฝ่ายเลขานุการ...ค.ก. 4 ฝ่าย.....

วันที่ 12/๕๕๔

วันที่ 12 พ.ค. ๕๔ เวลา 1๐.๕๐

เรื่อง มาตรการสร้างความยั่งยืนในการกำหนดแนวกันชน (buffer)

กราบเรียน นายอานันท์ ปันยารชุน

ประธานกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสองฯ ที่ นร ๐๑๐๕๐๕/๓๐

ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้เรียนเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อขอให้พิจารณาสั่งการให้ กระทรวงมหาดไทยใช้กฎหมายผังเมือง และกฎหมายควบคุมอาคารดำเนินการกำหนดแนวกันชน อย่างเป็นรูปธรรมทั่วประเทศ เพื่อป้องกันมิให้ปัญหาเช่นที่มาตาพูดเกิดขึ้นในพื้นที่อื่นๆ อีก ความแจ้งแล้ว นั้น

นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีบัญชาเห็นชอบและให้ส่งเรื่องดังกล่าวให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการต่อไป ซึ่งสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้แจ้งกระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามบัญชา นายกรัฐมนตรีแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางฐะปณีย์ อจรรวงค์)

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ

ด้านประสานกิจการภายในประเทศ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

สำนักประสานงานการเมือง

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๕๐๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๕๐๐

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

16/151 เมืองทองธานี ถนนแจ้งวัฒนะ ปากเกร็ด นนทบุรี 11120

โทรศัพท์ (662) 503-3333 ต่อ 501, 505 โทรสาร (662) 504 4826-8 เว็บไซต์: www.tei.or.th อีเมล maptapud@tei.or.th

Thailand Environment Institute

16/151 Muang Thong Thani, Bond Street, Bangpood, Pakkred, Nonthaburi 11120

Tel. (662) 503-3333 ext. 501, 505 Fax. (662) 504-4826-8 Website: www.tei.or.th E-mail: maptapud@tei.or.th

เครือข่ายวิชาการเพื่อมาบตาพุดร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ๓ โทษ ๑, ๒๒๔๒, ๓๕๔๙

ที่ นร.๑๑๑๕.๑๕/๑๐ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง มวดูการสร้างความยั่งยืนในการกำหนดแนวกันชน (buffer)

เรียนเสนอ นายกรัฐมนตรี

ตามที่คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีบันทึก ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๕.๐๕/๓๑ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ได้เสนอในเรื่องการผังเมือง โดยการกำหนดระยะแนวกันชนระหว่างพื้นที่อุตสาหกรรมกับพื้นที่อยู่อาศัย ตามประเภทอุตสาหกรรมเป็น ๒ ระดับ ตั้งแต่ ๐-๒,๐๐๐ เมตร เพื่อเป็นมาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อความปลอดภัย สุขภาพ ชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม นั้น

ในการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ครั้งที่ ๗/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ คณะกรรมการฯ ได้มีการพิจารณาเรื่องมาตรการสร้างความยั่งยืนในการกำหนดแนวกันชนแล้ว มีมติเพิ่มเติมให้นำเรียน นายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาถึงการให้กระทรวงมหาดไทยใช้กฎหมายผังเมือง และกฎหมายควบคุมอาคาร ดำเนินการกำหนดแนวกันชนอย่างเป็นรูปธรรมทั่วประเทศ เพื่อป้องกันมิให้ปัญหาเช่นที่มาบตาพุดเกิดขึ้น ในพื้นที่อื่นๆ อีก

จึงเรียนเสนอมาเพื่อพิจารณา

(นายอานันท์ ปันยารชุน)

ประธานกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย